

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XII. V Ljubljani, januarija 1895. *1. zvezek.*

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Kako začnimo novo leto, da bo srečno za nas?

Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, ki nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogoboječe živimo na tem svetu.

(Tit. 2. 11—12).

»Srečno novo leto!« Te besede krožijo današnji dan iz tisoč in tisoč ust med zavednim svetom. Besede same pa nas ne bodo storile srečnih. Treba si je poiskati boljših in izdatnejših pomočkov. Pa katerih? Sv. apostol Pavel nam daje dober svet, kako moramo začeti novo leto, da nas bo osrečilo. Svojemu ljubemu učencu Titu piše rekoč: *Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, ki nas uči, da se odpovejmo hudobiji, in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogoboječe živimo.* To je pravo in zdatno voščilo k novemu letu, katero nas more v resnici osrečiti, če se ga poprimemo in spolnujemo. Če pa hočemo to voščilo v dejanju spolnovati, treba nam je k temu truda, vojske, zatajevanja in trpljenja. In da bi k temu dobili srčnost in pogumnost, zato nam je Jezus Kristus že precej osmi dan po svojem rojstvu, še kot šibko Dete, dal izgled, ker se je na današnji dan podvrgel trpljenju in zatajevanju ter kri prelival, ker se je pustil po judovski šegi obrezati. Zatoraj uči sv. Atanazij, da so se ljudje že od nekdan od Jezusa učili prav živeti, in se učé še sedaj. Njegovo življenje moramo tudi mi posnemati. Veličnega pomena za nas je tedaj v njegovem življenju njegovo obre-

zovanje. Njemu bi tega po Mojzesovi postavi zapovedanega obrezovanja pač ne bilo treba, ker je bil brez vsega greha, kakor mu tudi ni bilo treba sv. krsta; toda podvrgel se je prvi in drugi zapovedi, da je vso pravico dopolnil, kakor je pri krstu sam rekel svojemu krstitelju, (Mat. 3. 15.) in se skazal pravega Abrahamovega sinu po mesu; drugič zato, da se je ponižal pred svojim nebeškim Očetom, ker se mu je precej osmi dan, kakor z grehi celega sveta obložen, v dar ponudil; tretjič pa, da je nam nauk zapustil, da naj se po njegovem zgledu tudi mi obrezujemo t. j. zatajujemo. To telesno obrezovanje je podoba našega duhovnega obrezovanja in vojskovanja. Kakor se je Kristus s svojim telesnim obrezovanjem skazal pravega sinu Abrahamovega, tako se tudi mi pokažemo z duhovnim obrezovanjem po nauku sv. evangelija prave kristijane, otroke Božje, posnemovalce in učence Kristusove! — Na duhovni način se obrezovati pravi se: svoje hudo nagnjenje zatirati, meseno poželenje krotiti, pregrešne strasti premagovati, hude navade zatirati, svoje meso križati, telesne počutke brzdati ter jih pod oblastjo pameti in vere imeti, tako da dobro storimo, ko bi nam bilo še tako težavno, hudo pa opustimo, ko bi nam bilo še tako prijetno. — Naše srce je vrt, katerega moramo trnja otrebiti, obrezati in z lepimi cveticami obsaditi, da ga bo ob novem letu z veseljem hodil obiskat Jezus, nebeški Gospod. Imenitno vprašanje je sedaj, katerih pregreh se otrebimo in katerih čednostij se poprimimo, da bode novo leto srečno in veselo za nas? Ostanimo kar pri besedah sv. apostola: Odpovejmo se hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe začnimo živeti! Kaj hoče sv. apostol s tem reči, vam hočem ob kratkem razložiti. — Jezus nam bodi na jeziku in v srcu!

1. Sv. apostol pravi tedaj: odpovejmo se hudobiji! Kaj hoče reči s tem? Kateri in kakošni hudobiji? Tu zlasti apostol meri na brezbožnost in nevero, po kateri človek zavrže in zapusti Boga, ter mu noče dolžne časti in pokorščine skazovati. Ta hudobija ima pa svojo korenino v napuhu. Napuh je tista strupena korenina, iz katere poganjajo vse hudobije in pregrehe, ki spravljajo človeka ob mir, zadovoljnost in srečo. Že prva dva človeka je napuh potisnil v nevero ter spravil ob srečo, ker sta hotela biti sama po sebi srečna, ne pa z božjo pomočjo; pred njima pa je ravno tako napuh angelje spravil v nesrečo! Kakor pa je nekdanj napuh angelje in človeka potisnil v hudobijo nevere in brezbožnosti,

da niso hoteli verovati Bogu ter ga ponižno spoznati, častiti in moliti in mu dolžno pokorščino skazovati, ravno tako je napuh še sedaj tista hudobija, ki trga ljudi od Boga — od njihove sreče! — Kakor hitro se človek uda napuhu, češ, »ne poznam gospoda nad seboj« — postane nesrečen. Ljudstvo, ki pušča Boga in njegove zapovedi na stran, ki prezira božjo voljo, ki neče Bogu služiti, njega častiti, se mu v vseh naredbah klanjati, ljudstvo, ki postane brezbožno in neverno — je tudi nesrečno. Zatoraj pravi psalmist (32): *Srečno ljudstvo, — čegar Gospod je Bog!* In sv. Avguštin trdi: *Človeško srce je nepokojno, nesrečno, če v Bogu ne miruje!* — Zato so tudi dandanes čimdalje bolj narodi in ljudstva nesrečni in nezadovoljni, ker zgubljujejo vero v osebnega, živega Boga! . . .

Če hočemo toraj srečno novo leto imeti, moramo trebiti napuh iz svojega srca, da nas ne spravi v brezbožnost in nevero, kar je velika hudobija in nesreča za nas, ter se pridno vadimo v ponižnosti. Ta je prva in najpotrebnejša cvetka, ki mora v prihodnjem letu zaljšati naša srca. Vadimo se v ponižnosti vsaki dan. Kar dobrega prejmemo, mislimo si, da tega nismo vredni; če storimo kaj hvalevrednega, bodimo prepričani, da smo to storili le z božjo pomočjo, ne pa s svojo; če nas zadene kaj hudega, mislimo si, da smo zaslužili še vse kaj hujšega; ne precenjamo sebe nad druge, imejmo druge za boljše od sebe. Taka ponižnost dela človeka zadovoljnega, srečnega in veselega. Ponižni človek rad veruje vse, kar sliši, da je Bog govoril, in to mu daje mir; ponižni vse upa, kar Bog žuga in obeta, in to ga tolaži; ponižni ljubi Boga nad vse, in to je njegova sladkost, njegove nebesa na zemlji; ponižni nosi tedaj v sebi tiste tri čednosti, ki ga zveličujejo in osrečujejo na zemlji in katere ga bodo gotovo tudi zveličale po preteku sedanjega življenja. Zato pravi Tomaž Kempčan (II. pogl. 1): *Boljši je ponižen kmet, ki služi Bogu, kakor napihnen modrijan, ki meri pota nebes, sam nase pa ne pazi!*

2. Nadalje pravi sv. apostol: *Odpovejmo se posvetnim željam.* Katere in kakošne pa so te posvetne želje? Te posvetne želje se najmočneje kažejo v poželenju spačenega mesa, v poželenju po bogastvu in blagu, in v poželenju po časti in slavi. Kdor se uda temu sprijenemu poželenju, bo prej ali slej gotovo nesrečen. — Ker sem ravnokar govoril o poželenju po časti in slavi, kar ni družega, kakor napuh, in vam priporočal ponižnost, hočem toraj le o naslednjih dveh pregrehah: o poželenju mesa in pa bogastvu in premoženju nekaj malega spregovoriti ter vam nasvetovati na-

sprotna zdravila, ki vas morejo osrečiti in zadovoljne storiti. — Kdor se je udal nečistim željam, je silno nesrečen. Taki je hudobijo oblekel kakor obleko, ki se ga trdno drži, mu zleze v kosti in mozeg, ter se je silno bati, da bo celo pokopan v tej hudobiji in da bo njegova duša izbrisana iz bukev življenja. Zato je res treba veliko napora, moči, zatajevanja in vojskovanja, da človek odganja take grešne želje, da si ohrani lilijo čistosti; pa še bolj je tega treba takemu, ki se jim je že kedaj udal, da se more poljšati. — Ne dá se popisati, koliko so storili nekateri bogoljubni mladeniči in device, da bi se čiste ohranili. Mnogi so bežali z naglico jelenov in srn pred skušnjavo; drugi so se silno postili in mrtvili; zopet drugi so življenje darovali v najstrašnejših mukah za dragoceni zaklad devištva; nekatere device so se dale zazidati v tesne prostore, da bi divjim, spačenim ljudem ne prišle v oblast. Vsi so se pa Devici Mariji priporočevali v pomoč. Poslušajte v ta namen nekaj kratkih zgledov, kako se je treba ustavljati nečistim željam, da se zmaga doseže!

Sv. Magdalena Paciška je bila o neki priliki silno hudo trpinčena od nečistih skušnjav. Zapre se pa v samotno sobico in med gostimi solzami prosi Marijo, naj jo vendar močno stori, da bo brez škode svoje srčne čistosti premagala skušnjave. Ko tako moli, prikaže se ji Marija ter jo zagotovi, da v vseh skušnjavah, katere je pretrpela zoper to čednost, ni nikdar Boga razžalila, temveč je ravno nasprotno s svojo pogumno borbo dosegla popolno zmago; zatrdila pa ji je tudi, da bo v prihodnje rešena vseh skušnjav zoper to čednost. Tako se je tudi res zgodilo. V vsem svojem življenju ni bila več skušana gledé čistosti. Pa še več! V znamenje, kako čista je bila v božjih očeh, je njeno telo dajalo tako prijeten duh od sebe, da ga niso vedeli s čim primerjati. Tudi obleka, katero je nosila, je bila napolnjena s prelepim duhom. Glejte, kako dobro je priporočati se Mariji v nečistih skušnjavah! zlasti takim, ki so že grešili v nečistih grehlih, da se jih rešijo! . . .

Neki mladenič je bil v tujih deželah pohujšan, ter je postal nečistnik. Ostudna navada se mu je tako hudo ukoreninila, da se mu je nemogoče zdelo jo zapustiti. Če se je tudi pogostokrat spovedoval, povračal se je vendarle zopet v greh. Poslednjič mu spovednik mesto večje pokore reče, da naj si izvoli Marijo za svojo gospo in mater, in da naj vsako jutro in vsak večer, pa tudi po dnevu in po noči, kadar bi ga napadale mesene skušnjave, moli znano molitev, ki se glasi: *O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsega darujem, in da se tebi vdanega skazem, posvetim ti danes svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce, sebe popolno vsega. Ker sem tedaj tvoj, o dobra mati, varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo!* — Mladenič je ta svet poslušal in spolnoval, pa se tudi

resnično spremenil tako, da je bil podoben angelju. S privoljenjem njegovim je bila ta dogodba v neki pridigi razglašena. Več družih je po njegovem zgledu doseglo ravno to pomoč; med drugimi neki vojaški častnik, ki je poprej živel dolgo časa v pregrešni zvezi. Le-ta se je nekdanj, že poboljšani, zopet hotel povrniti v grešno prilžnost; pa že pri vratih ga prešine neki strah in hitro zakliče: »Marija, moja varuhinja, skušnjava me napada, varuj me!« in glejte, nevidna moč ga ustavi in vrne se domov! — Kmalo potem pride še druga mati k omenjenemu pridigarju in mu z veliko hvaležnostjo naznani, da je on njenega sina iz hudobe spremenil v angelja!

Sedaj tedaj veste, kateri ste v tem zapleteni, kaj vam je storiti, da se iz hudičev v angelje spremenite. Čistost si zasadite v srce in Mariji se izročite z dušo in telesom, njej se darujte, njo na pomoč kličite s poprej imenovano molitvico, da bote obvarovani najhujše nesreče za časnost in večnost!

Tretja posvetna in škodljiva želja, zoper katero se moramo vojskovati, je pa želja po bogastvu, denarju, imetju. Večkrat se sliši: »Kaj mara ta, ki ima vsega dovolj!« Predragi, nikar ne verjemite, da so bogatini res srečni ljudje na zemlji. Časne dobrote dostikrat niso dobrote, temveč sirote in velika nevarnost. Mnogi zgledi nas učé, v kake grozne reči se zapletejo taki, ki imajo veliko posvetnih dobrot, ali pa si jih iščejo pridobiti. Verjemite mi, da noben človek ni bolj nesrečen, kakor tisti, ki sreče išče le v časnih dobrotah. Zato opominja sv. Pavel (I. Tim. 6. 9): *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in zadrgo hudičevo in v veliko škodljivih in nepotrebnih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje!* — Bogatini nimajo pravega miru in pokoja, so v vednih skrbeh ter želijo vedno več imeti, v svoji obilici pa večinoma zgubé vero, katera edino človeka blaži in osrečuje. Bogastvo rodi dosti zavida, jeze, prepira, tožeb, priseg, ubojev itd., kar človeka ne osrečuje. Bogatinov konec je redkokedaj blagoslovljen, ker jih premoženje omoti in oslepi, da ga ne obračajo v pravi dušni blagor, v časni in večni prid.

Betlehemeski pastirji niso bili kdo vé kakošni bogatini ali »nacifrani« gospodje, pa so bili srečnejši od Heroda, kateri, dasiravno v škrlat oblečen in z denarjem obsut, ni imel miru v srcu, ker je bil nevoščljivec, ker kralju nebes in zemlje ni privoščil časti, ter so ga slednjič črvi ujedli! — Kristijanje, ako premišlujete take zglede in besede, bote pač z malim zadovoljni, pa tudi srečni ostali, ter drugim vse privoščili in se z vso močjo vojskovali zoper

nadležne in škodljive misli lakomnosti po bogastvu, premoženju in denarju, kar vse zares ne more človeka osrečiti!

3. Druga polovica novoletnega voščila sv. apostola pa se glasi: *Živimo trezno, pravično in bogaboječe!* — V teh kratkih besedah je združen ves nauk, kako se obnašajmo do sebe, do bližnjega in do Boga, da bomo zares srečni. Premislimo tedaj ob kratkem še to, kako?

a) Bodimo trezni do sebe, da bomo srečni. Sv. apostol nas z besedo »trezen« ne misli samo opominjati na treznost in zmer-nost v jedi in pijači, kar je sicer tudi eden poglavitnih stebrov naše časne in večne sreče, temveč na treznost sploh: v mislih, željah, besedah, delih, v veselju in žalosti, v trpljenju in še celo v po-božnosti. Hoče namreč reči: bodite zmerni, pametni; imejte go-tovo, pravo mero povsod, ta vas bo osrečevalo. Že navadni pre-govor pravi: »Moderata durant«, t. j. srednja zmerna pot je trpežna; in zopet: »omne nimium vertitur in vitium«, t. j. vse, kar je čez mero, kar je preveč, pretirano, prenapeto, je škodljivo; prenapeta struna počí! — Pamet in treznost moramo imeti v pijači, v jezi in nevolji, da nas to ne spravi v prepire, pretepe, pravde, tožbe, uboje in ječe; pamet in treznost do svetnega blaga, da ne zaga-zimo v krivice, goljufije, tatvine, uboje in nevoščljivost; treznost in pamet v besedah, da nam ne delajo grenkostij in bridkih ur; pamet in zmernost v delih, da se z njimi ne preženemo, ne osla-bimo; pamet in zmernost še celo v pobožnosti, da bi se prehudo ne postili in mrtvili ter tako nesposobni postali spolnovati svoje stanovske dolžnosti; pamet in mero v veselju in sreči; pa tudi pravo pamet in mero v žalosti in nesreči! — Prizadevajmo si torej v novem letu, da bomo v vseh zadevah pametni, modri, zmerni in trezni, pa bomo tudi srečni; brezumni človek pa se poživini in zdivja ter je nesrečen!

b) Do bližnjega bodimo pravični. Ne nakladajmo mu bremen, katerih sami ne moremo zmagati; ne bodimo mu nevoščljivi, ne delajmo mu krivice, ne stegujmo svojih rok po ptujem blagu; česar nočemo sami, tega tudi ne storimo drugim; ne jemljimo mu dobrega imena in sreče z lažmi, obrekovanjem in opravljanjem; ne zapeljujmo ga v greh, v časno in večno škodo; veselimo se z veselimi, žalujmo z žalostnimi in tolažimo jih; otirajmo solze revnim, ubogim, zatiranim in zapuščenim; slabosti družih potrpežljivo pre-našajmo, razžaljenje radi odpuščajmo, storimo vsem dobrega, ko-

likor moremo: potem bomo res do bližnjega pravični, pa tudi sami srečni in oveseljeni!

c) Slednjič pa moramo biti po opominu sv. apostola tudi bogaboječi. To bogaboječnost pa razodevajmo s pravo pobožnostjo. Pobožnost naša pa zopet ne sme biti samo zvonanja, lena, prisiljena ali iz navade, temveč njej mora biti zvesta tovarišica »gorečnost«. Gorečnost hoče Jezus sam, rekoč: *Ogenj sem prišel prinesť na zemljo, in kaj hočem, kakor da naj gori.*

V Perziji ob mestu Baku se godi neka izredna prikazen. Ob gorkih večerih namreč vstajajo nekaki vnetljivi sopari, ki se razširjajo po poljih, travnikih in vrtih, po hišah in vaseh. Ti sopari se vnemajo, in mislil bi, da vidiš žareča polja, žareče potoke, žareča drevesa in živali, vidi se, kakor da bi mesto potokov tekkel ogenj iz gorâ in hribov. To je lepa podoba gorečnosti, katera mora spremljati vsa naša dobra dela. Z gorečnostjo moramo opravljati službo božjo, molitev, sv. spovedi in obhajila, vsa dobra dela ljubezni do bližnjega. Z gorečnostjo se moramo zatajevati, skušnjave premagovati, miloščino dajati, sovražnikom odpuščati, dolžnosti svojega stanu vestno spolnovati: to je vse kaj družega, kakor pa le iz navade hoditi v cerkev, le prisiljeno moliti, le na videz k spovedi priti, ali na videz odpustiti. Misliti moramo, da sedanje življenje, — zlasti prihodnje leto, — je čas setve z a nebesa, katerega moramo goreče v to porabiti, da veliko dobrega storimo za nebesa. To gorečnost si dobro v srce vsadimo za prihodnje leto; to je premnogim, — da vsem brez izjeme, prepotrebno, da ne bomo imeli praznega in brezvspešnega truda, potov in trpljenja! Glejte, tako je novoletno voščilo sv. apostola do nas vseh!

Sedaj k sklepu vam pa, predragi! tudi jaz voščim ob novem letu obilo bogastva, pa ne bogastva, ki mine in obtežuje, temveč bogastva v dobrih delih in lepih čednostih. Voščim vam velik napredek v živi veri, trdnem upanju, in goreči ljubezni do Boga in bližnjega; napredek v ponižnosti, v čistosti in zmernosti, treznosti in zatajevanju samega sebe, v pravičnosti do bližnjega, in veliko vnemo in gorečnost v vseh dobrih delih! Milost božja, ki se je prikazala ob novem letu, naj nam vsem zbudi in poživlja imenovane druge čednosti; potem bo naše srce zares vrt, poln prelepih cvetic, pravi cvetličnik, katerega bo Gospod z veseljem obiskoval in nekdam prestavil v sveti raj; potem bomo smeli zares z veseljem

upanjem pričakovati častitljivega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa, kar bo naša največja sreča. Amen.

And. Šimenec.

2. „Milost vam bodi in mir od Boga našega in Gospoda Jezusa Kristusa.“

Rim. 1, 7.

Preteklo je zopet eno leto in utonilo v morju večnosti. Ž njim vred je prešlo veselje, katero smo vživali; ž njim vred prešla je tudi žalost, katero smo imeli, prešlo tudi trpljenje, ki smo je prestali. Ž njim vred se je skrajšalo tudi naše življenje, in za dobro stopinjo smo se pomaknili naprej proti večnosti. Ura našega življenja se hitro izteka, nižje in nižje vlečejo težaji; in kadar pridejo do tal, zastane ura in naše življenje je pri — kraju. Marsikateri je še lansko leto zdrav in vesel obhajal novo leto, letos ga več ne, ampak med tem, ko truplo njegovo trohni v zemlji, je njegova duša v večnosti — tam, kamor si je zaslužila. Brezdvomno se bo v tem letu ravno tako godilo, da namreč marsikdo izmed nas zadnjikrat obhaja novo leto in da bo k letu osorej s truplom v grobu, z dušo pa v večnosti. Samo tega ne vemo, katerim ravno se bo to leto iztekla ura življenja. Blagor njim, ki morejo z mirno vestjo v preteklo leto nazaj gledati, da so se v njem obnašali na vse strani po božji volji in so tudi v novo leto stopili s tako dobro voljo! Oni morejo zaupljivo tudi v večnost gledati. Blagor tudi tistim, ki sicer ne morejo z dobro vestjo nazaj gledati v preteklo leto — pa s trdnim sklepom resnega poboljšanja stopijo v novo leto in bodo čas, katerega jim je Bog še odločil, obračali v svoje zveličanje.

Milost torej vam bodi in mir od Boga našega in Gospoda Jezusa Kristusa — to je moje voščilo vam vsem za novo leto!

Poglavitna naloga našega življenja je, da Bogu služimo, poglavitna dolžnost vsacega človeka je, da Boga čez vse ljubi in izpolnuje njegove zapovedi. Vsak človek mora pred očmi imeti, zakaj ga je Bog vstvaril in zakaj ga pri življenju ohrani — da bi ga namreč spoznal, ljubil, molil ter mu služil. Skrb, Bogu služiti in mu dopasti, mora biti takorekoč poglavitna nit, okoli katere

se ovijajo vsa druga dela in opravila, vse druge časne skrbi, kate-
tere ima vsak po svojem stanu in po okoliščinah, v katerih živi.
Ni ga nobenega stanú in ga ne sme biti, v katerem bi se človek
izgovarjati mogel in smel, da Bogu služiti ne more, ker v vsakem
stanu more Boga čez vse ljubiti, vanj zaupati in ga moliti; ne
more se izgovarjati, da bi ne mogel izpolnovati svojih krščanskih
dolžnostij, četudi ne vselej v dejanju, pa vsaj v željah. In le tisti,
ki v tem življenju izpolnuje nalogo, za katero ga je Bog vstvaril,
bo v večnosti plačilo prejel — bo v nebesa sprejet.

Sv. apostol Pavel, ki se je tega svojega vzvišenega namena
zavedal ter se tudi po njem zvesto ravnal, rekel je: *Po milosti
božji sem, kar sem; in njegova milost v meni ni bila prazna, ampak
sem več kot vsak njih delal, toda ne jaz, ampak milost božja z
menoj.* (I. Kor. 15, 10.) Po milosti božji sem, kar sem — tako
moraš s ponižnim srcem reči tudi ti, dragi moj, če moreš z dobro
vestjo v preteklo leto nazaj gledati, da si namreč pošteno, pravično
bogaboječe živel in izpolnoval dolžnosti svojega stanú. Milost ti
bodi od Boga našega in Jezusa Kristusa tudi v novem letu, da
bi z njeno pomočjo vselej pravo spoznal in tudi storil. Tako si
boš ohranil tudi mir v svojem srcu, ki izhaja iz dobre vesti. Kdor
je kedaj na grešno pot zašel, pa se je s pomočjo božje milosti
zopet nazaj vrnil, ta iz lastne skušnje vé, da v pregrehi, naj hudo
nagnenje še tolikanj vanjo vleče, naj se mu še tolikanj prillega,
ne najde mirú!

Milost bodi in mir od Boga našega in Gospoda Jezusa Kri-
stusa vam, ki ne morete z mirno vestjo nazaj gledati v preteklo
leto, ki vam ni bilo mar za zvesto izpolnovanje božjih zapovedij
in se še niste s skesanim srcem k Bogu spreobrnili. Življenje v
smrtnem grehu je nesrečno življenje tudi poleg časne obilnosti.
Tak človek je mrtev na svoji duši, je podoben posušenemu dre-
vesu in ne rodi nobenega sadú za večno življenje; ker ne ljubi
Boga, je otrok jeze božje in v vedni nevarnosti nesrečne smrti
in večnega pogubljenja. Poboljšanje njegovo je vedno težje, kolikor
bolj mu vest ogluši vsled grešne navade. Milost torej od Gospoda
voščim vsem, ki v stanu smrtnega greha živé, da bi jih Gospod
Bog razsvetlil, da bi svoj greh, svojo nesrečo spoznali in se res-
nično poboljšali. Kdor se bo k Bogu spreobrnil ter milosti božji
vdal, njemu se bo zopet povrnil mir v srce, ki ga gotovo nima
ali pa je že pozabil, kakošen je mir, ki pride od Boga in Jezusa
Kristusa.

Milost božja v človeku se razodeva tudi po njegovem obnašanju do družih ljudij in zlasti do tistih, s katerimi v ožji zvezi živi, in da si prizadeva za čednosti, njegovemu stanu primerne. Zato piše sv. apostol Peter: *Kakor je vsak prejel dar, s tem potrestezite eden drugemu, kakor dobri delilci mnogotere milosti božje.* (I. Pet. 4, 10.) — Milost tedaj bodi od Boga našega in Gospoda Jezusa Kristusa vam *zakonskim*, da ohranite zvestobo in ljubezen, ki ste si jo obljubili pred altarjem Gospodovim, da bo vaša zaveza podobna zavezi Kristusovi z njegovo cerkvijo, kakor uči apostol Pavel, ko pravi, da naj možje ljubijo svoje žene, kakor Kristus svojo cerkev, in žene naj bodo svojim možem vdane, kakor cerkev Kristusu. Kjer ni ljubezni, kjer ni potrpežljivosti, kjer se ne varuje eden, ko vidi, da drugemu žalost dela, tam ni mirú — iz take hiše beži sreča in blagoslov božji jo zapušča. Zakon mora sklenjen biti iz ljubezni; toda pri mnogih je tista ljubezen zgolj posvetna in mnogi si s pregreho pot pripravljajo v zakon. Ako se taki k Bogu ne spreobrnejo in svojega srca krščanski ljubezni ne odpró, naveličajo se drug drugega, postanejo si zoprni, zlasti če pride pomanjkanje, kar se rado pripeti tistim, ki nimajo strahú božjega. Tedaj milost vam želim in mir našega Boga vam, zakonski, da bi vas ta milost napeljevala k pravi ljubezni in ednosti ter vas razsvitljevala ob enem pri izreji in vzgoji vaših otrók. Poglavitni namen, zakaj je Bog zakon postavil, je razširjenje in ohranjenje kraljestva božjega na zemlji in da bi se sedeži napolnili v nebesih. Starišem mora prva skrb biti, da se njih otroci privadijo krščanskega življenja, izpolnovanja krščanskih dolžnostij; stariši naj ostro pazijo, da pri otrocih vse hudo zatirajo, da vse pohujšanje od njih odvrtačujejo in jim sami dajejo ne-le lepe nauke, ampak tudi lep zgled. Tedaj milost vam bodi, stariši, od Boga našega, da bi vam res za vse to mar bilo, da bi enkrat mogli reči: »Glej, Gospod! vse, katere si nama dal, sva za-te izredila — nobeden ni pogubljen.«

Milost vam bodi in mir od Gospoda našega Jezusa Kristusa *otrokom* — manjšim in večjim — da bi vas ona nagibala k pokorščini do starišev, navdajala vas s strahom pred vsakim grehom, tudi tam, kamor oko starišev ne seže, da bi vas navdajala z veseljem do vsega, kar je dobrega, z veseljem do molitve in pobožnosti, da bi skrb starišev za vas ne bila zastonj, da bi jim dobrote povračevali s hvaležnostjo, da bi nad vami nikdar ne zdihovali, ampak da jim bote čast in veselje. To bo tudi vaša časna in večna sreča.

Milost in mir od Boga našega tebi, odrasla mladina, mladeniči in dekleta. Vam želim in Boga prosim za toliko večjo milost, kolikor bolj nevarna so vaša leta za čednost, kolikor hujše se ravno v vaših letih vzdigujejo nekatera huda nagnenja in pamet kakor z gosto meglo obdajajo in zavirajo pravo spoznanje. S to meglo obdana glava ne vidi nevarnostij in skušnjav zoper čednost, ne ogiblje se jih, ampak še vanje tišči; s to meglo obdana pamet ne spozna lepote čednosti, ne ostudnosti pregrehe; s to meglo obdana pamet, ki ji pravimo nespamet, išče svoje časti v nečimernosti in celó v razuzdanem obnašanju, da se molitve in pobožnosti sramuje pred drugimi, da nima toliko srčnosti odtegniti se slabim tovarišijam. Tedaj milost našega Boga vam, mladeničem, ki naj vas razsvetljuje, da bi spoznali, kaj je prav, kaj lepo, kaj dobro za krščanskega mladeniča, in da bi se po tem spoznanju tudi ravnali ter spoznali hudobijo greha, hudobijo zapeljevanja, da bi trezno, čisto živeli — da mu ne bo v poznejših letih, kdor jih bo doživel, z bridkostjo misliti na najlepša leta mladosti svoje.

Milost bodi in mir od Boga našega vam, dekletom, da bi lepoto čistosti in sramežljivega obnašanja spoznale, si nedolžnost skrbno varovale in njene nevarnosti videle in se jih ogibale. Nikdar ne stavite svojega zaupanja v nobenega človeka, ampak v božjo previdnost in prijaznost z Bogom!

Milost bodi in mir od našega Boga vsem premožnim in ki jih ljudje imenujejo srečne, da bi ne pozabili si nabirati zakladov za nebesa z dobrimi deli, in vam revnim, da bi brez nevoščljivosti do premožnih svoje zaupanje v Boga stavili in večno obilnost v nebesih zaslužili.

Milost bodi in mir od Boga našega in Gospoda Jezusa Kristusa vsem bolnikom, da bi jim telesna bolezen teknila v dušno zdravje, da bi jo potrpežljivo, vdano v voljo božjo prenašali in se Bogu popolnoma darovali.

Milost in mir od Boga našega in Gospoda Jezusa Kristusa bodi nam vsem, da bi z veselim srcem Bogu služili, dokler nas s tega sveta v večnost ne pokliče! Amen.

Valentin Aljančič.

3. Večni ostanek.

Čakamo zveličanskega upanja in
častitljivega prihoda velikega Boga in
Zveličarja našega Jezusa Kristusa.
Tit. 2, 13.

A) 1. Pobožni Job je ležal smrtno bolan na gnojišču ter pričakoval dan in uro svoje razveze. Isti trpin Job v sveto premišljevanje zamaknjen, milo potožuje: *Človek, od žene rojen, le kratek čas živi, in je z mnogimi nadlogami napolnjen. Kakor cvetlica on izhaja, in se potepta, in beži kakor senca in nikoli ne ostane v istem stanu.* (Job 14, 1—2.)

2. Te besede žalostnega Joba mi na misel vohajajo danes, ko je pretekkel kos našega življenja, res hitro kakor senca. V preteklem, starem letu je v zakonski stan postavljenih . . . ; kakor lepih rožic je v vrtec sv. cerkve vsajenih pri sv. krstu . . . ; v tiho zemljo spravljenih pa je . . . Mi pa smo še čakali zdravi in veseli novega leta; in s sv. apostolom Pavlom hvalimo za to milost Boga, govoreči: *Prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega, vsem ljudem, katera nas uči, naj se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in pobožno živimo na tem svetu, čakajoči zveličanskega upanja in častitljivega prihoda velikega Boga, in Zveličarja našega Jezusa Kristusa.* (Tit. 2, 11—13.)

3. Tukaj na svetu nimamo obstanka, ura za uro odbeži; dan za dnevom zginе. Le kadar nas bo ljubi Jezus poklical, kakor je v starem letu poklical tvoje stariše, tvojo ženo, vaše otroke — le takrat bomo našli kraj počinka in večnega obstanka, kamor zdaj tako naglo dirjamo. Zato vam mislim danes, ljubi moji poslušalci! govoriti o našem večnem obstanku, da si ga še popravimo, če bi nam menda ne ugajal. Kje je toraj večni ostanek naš?

B) Obširna je Avstrija, naša mila domovina; ima velikanske gore in globoke vode ali reke, ki se večinoma skoro vse iztekajo v Crno morje. In še ta mali potok, ki mimo naše cerkve šumlja in se med tvojimi travniki zvija, našel bo svoj počinek in ostanek v Črnem morju. Tako se izliva potok našega življenja v morje večnosti, in sicer:

1. v črno morje — pekla. Grešnik ne miruje noč ne dan; kakor vodo lastna teža naprej tišči — v morje, tako žene grešnika njegova lastna popačenost in hudobija brez počinka vedno v črno morje pekla: ondi je obstanek, ondi je večno bivališče! Pa joj! res črno morje, večna tema je: kakor nam to sv. Duh

spričuje: *Temota in smrtna senca naj ga otemnite, tema naj ga pokrije, in z bridkostjo naj se zagrne.* (Job 3, 5.) Tega kraja se boji Job, ko ga je v duhu pred seboj gledal, ter žalostno reče: *Grem v temno deželo, in pokrito s smrtno senco, v deželo reve in teme, kjer je smrtna senca, in ni nobenega reda, ampak več en strah prebiva.* (Job 10, 21—22).

Enako grozno, da, rekel bi, še groznejše govori ljubi Jezus o tem strašnem obstanku, ko pravi, da tam gloda neumorljivi črv, peče neugasljiv ogenj in da je globok prepad, katerega nihče ne more pa tudi ne sme več prekoračiti; temveč mora vedno ostati v črnem morju žarečega žvepla. Zato sv. cerkev uči, da iz pekla — »nulla est redemptio« — ni nobene rešitve več! Staro leto s tisočero pretežkih nadlog je prešlo; tamkaj pa je večni ostanek in čez tisoč let bode komaj še le začetek! Verujem, Gospod! pa podpiraj mojo nevero. Mislim namreč, da nam je mili Bog dal čakati novega leta edino le zato, da se še v novem spokorimo na opomin sv. apostola Pavla, ki pridiga: *Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, katera nas uči, da naj se odpovemo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in pobožno živimo na tem svetu, čakajoči zveličanskega upanja in častitljivega prihoda velikega Boga, in Zveličarja našega Jezusa Kristusa.* In ako to storimo, da se v novem letu poboljšamo in popolnoma spokorimo, tedaj nas pa čaka:

2. večnoveseli ostanek — v sv. nebesih. Lepi dnevi veselega raja so hitro zginili; pa ljubi Bog nam je v svoji neskončni usmiljenosti oskrbel drugi raj — nebesa, kjer je več en ostanek. Tam se ni bati zgube ali spremembe po besedah sv. apostola Jakoba, ki piše: *Pri Bogu, Očetu svetlobe, ni premembe, tudi ne sence kake spremenljivosti.* (Jak. 1, 17.) Sv. apostol Peter je na gori Tabor gledal lepoto božjega lica Jezusovega; pa je bil tako ganjen, da je želel kar vedno tam ostati in se pri Jezusu veseliti. Kar pa njemu in tovarišem ni bilo tam dovoljeno, to je v svetih nebesih pripuščeno vsem izvoljencem Božjim. Oni gredó v večno življenje in ostanejo pri Jezusu na veke; ondi gledajo božje lice vekomaj; tam se pred Marijinim obrazom radujejo neprenehoma.

Veselo povzdignite, ljubi poslušalci! svoje oči; pogledjte ta srečni večni ostanek. Tje ste poslali svoje nedolžne otročiče: ljubi Jezus jih je k sebi vzel! Tje ste oddali svoje pristarne roditelje, naj bi pri Bogu preroreni ali pomlajeni vekomaj živeli. Tje ste izročili svoje zakonske tovarišice, naj se pri nebeškem Ženinu

veselijo vekomaj. Tje sem ugnal jaz svoje ovčice k večnemu Pa-
stirju. Sicer je bilo življenje in obnašanje nekaterih tako, da bi se
morali bati za njihov odhod; pa neskončno usmiljeni Bog je dal
meni pomoč, da nisem nobenega zamudil, njim pa milost, da so
vsaj v smrtni bolezni za sv. odvezo poprosili ter pobožno sprejeli
sv. popotnico. Naj se jim tudi spolnijo besede Jezusa Kristusa, ki
pravi: *Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo je od tega
kruha, bo živel vekomaj.* (Jan. 6, 51—52.) Tje smo pa tudi mi na-
menjeni; in že čakamo zveličanskega upanja in častitljivega prihoda
velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa. Že na uho
vlečemo in poslušamo glas mrtvaške ure: »Danes meni — jutri
tebi!« — Oj, da bi le tudi srečno dosegli tisti veseli ostanek!

C) Bog je dal sv. Tereziji, ko je bila postala nekoliko mlačna,
pogledati v večnost, ter je videla svoj grozni ostanek v žarečem
peklju. To jo je pa toliko prestrašilo, da se je iz zaspanosti pre-
dramila in zopet goreče Bogu služila. Zato je pa dobila večno
veselo hišico v sv. nebesih. Naj tudi nas dvojni pogled na ostanek
v peklju in v nebesih prešine, da greh zapustimo in se v novem
letu spokorimo. V to vam tri reči priporočim: Molite vsak dan
desetič rožnega venca, čisla; vsako nedeljo prihajajte pobožno
k službi božji; vsak mesec pa spokorno sprejmite svete zakramente.
Tako bomo čakali na Jezusa Kristusa. In ako v novem letu pride
ter nas pokliče na sodbo, dal nam bo tudi večnoveseli ostanek
pri sebi v svetih nebesih. Amen.

Simon Gaberc.

Praznik razglašanja Gospodovega ali sv. treh Kraljev.

I. Preganjanci Kristusovi nimajo srečnega konca.

Tisti čas, ko je bil Herod umrl,
prikaže se v spanju Jožefu angelj Go-
spodov. Mat. 2, 19.

Današnji evangelijski govori o peterih kraljih: o treh iz Jutro-
vega, o kralju Herodu in o novorojenem kralju judovskem —
Jezusu Kristusu. Poglejmo si danes nekoliko kralja Heroda.

Hinavsko je popraševal kralje iz Jutrovega po novorojenem
Detetu, češ da ga pojde tudi on molit. Ker pa je posegel vmes
angelj Gospodov, in so se trije Modri po drugi poti vrnili v do-

movino, izmislil si je kralj Herod drugo hudobijo. Ukazal je pomoriti vse otroke Betlehemske, ki so bili po dve leti in manj stari; tako je mislil, da umori tudi Jezusa. Toda Bog mu je spet zmešal hudobni načrt, ker je Jožef na povelje angeljevo po noči bežal v Egipt.

Za hudobije kralja Heroda pa je Bog preskrbel primerno kazen. Udaril ga je z grozno boleznijo. Malone tri leta so ga črvi živega jedli, dokler ni izdihnil svoje črne duše.

Zgodovina nas uči, da je Bog skoro vselej naklonil preganjalcem Jezusovim in njegove cerkve žalostno in nesrečno smrt. In o tem se bodete danes prepričali.

Že med 12 apostoli najdemo izdajalca, ki je Jezusa izdal Judom, Judeža Iškarijota. In kakšen je bil konec njegov? Obesil se je in drob mu je padel iz trupla visečega na drevesu.

Tristo let so preganjali rimski cesarji Kristusovo cerkev in jo hoteli zatreti. Kake grozovitosti je počel s prvimi kristijani cesar Neron, ki je dal tudi sv. Petra križati in sv. Pavla ob glavo dejati? Rekel je, da bi najraje videl, da bi vsi kristijani imeli le en vrat, da bi ga jim mogel kar na enkrat odrezati. Toda naposled so imeli tudi paganski Rimljani Nerona dovolj in obsodili so ga na smrt. Preoblečen je moral bežati po noči iz Rima. Kmalu bi bil poginil samega strahu na poti. Bliskalo se je grozno in konj se mu je splašil. Ljudje pa so ga vsak čas ustavljali in popraševali po cesarju Neronu. Ker je vedel, kaj ga čaka neizogibno, prosil je služabnika, da ga prebode. To se je tudi zgodilo.

Kake grozovitosti je počel cesar Domicijan, da se človeku kar lasje ježijo! On je dal tudi sv. Janeza vreči v kotel vrelega olja. Zarotili so se zoper Domicijana naposled njegovi lastni služabniki in ko je cesar bral pismo te zarote, porine mu zviti zarotnik bodalo med rebra. Cesar Dijoklecijan se je odpovedal vladi, ker je sprevidel, da cerkve ne more zatreti; v samotnem zasebnem življenju mu je um čimdalje bolj otemnel, da ni več hotel niti jesti in piti. Galerija so živega črvi razjedali in umrl je v grozoviti bedi. Maksimin si je hotel s trupom zavdati, pa trup mu ni škodoval, ker je poprej preveč vžival; zdaj se mu vest zbudi, strašno ga grize, zdi se mu, da vidi Kristusa na sodnem stolu, po tleh se valja, z glavo ob steno buta, oči mu stopijo iz jame in oslepé in šele četrty dan smrt konec stori tem strašnim mukam.

Toda zapustimo rimske cesarje in vladarje, katerih grozovitosti so nam dovolj znane, in pogledjmo očeta krivovercev, Simona Maga (čarovnika). Dejal je, da je poslan od Boga in celó z nekaterimi navideznimi čudeži je sleparil ljudi. Ponujal je, kakor veste, sv. Petru denarjev, da bi tudi on dobil tako oblast od Boga kakor apostoli. Smrt njegova je bila celó žalostna. Rekel je, da bode šel v nebesa, kakor Kristus. Res se nekoliko dvigne nad zemljo, toda hipoma trešči na tla in se ubije. V cerkvi sv. Frančiške Rimske kaže se še tisti kamen, na katerega je padel.

Manes je učil, da sta dva Boga, dobri in hudobni. Ljudje so živega odrli in kožo njegovo očitno na ogled postavili.

Cesar Julijan (361 — 363), imenovan »odpadnik«, je bil vzgojen katoliški, a zapeljan po paganskih in krivoverskih učiteljih, postal je nevernik in silno preganjal cerkev Kristusovo v rimskem cesarstvu: vse kristijane je spodil iz službe, Jeruzalemski tempelj je hotel spet sezidati in paganske nauke je olepšal s krščanskimi šegami, da bi ljudi lažje premotil. — Umrl je na bojišču v boju proti Perzijanom, zadet od sovražne puščice. Umirajoč je (bajé) nabiral svojo kri iz rane v pest in metal proti nebu, kliče: »Zmagal si, Galilejec!«

Krivoverec Arij je učil, da Jezus ni pravi Bog. — Ko so ga peljali njegovi prijatelji slovesno v Carji grad, kar obledi na potu v cerkev, strah ga prime in telesna potreba ga opominja. Takoj stopi na stran in ondi ga zadene šiba božja: drob se je bil izlil iz njega in najdejo ga mrtvega.

Krivoverec Nestor je trdil, da ste dve osebi v Kristusu in da tedaj Marija ni božja Mati. — Živel je v Egiptu v prognanstvu do svoje smrti (440) in pripoveduje se, da so živemu črvi jezik grizli, ker je kratil čast Materi božji.

Vandalski kralj Hunerik (477—484) je strahovito preganjal katoličane po Afriki. — Prijela se ga je zdravnikom neznana bolezen. Vse telo mu je oteklo, neznanske bolečine je prestajal, iz trebuha so se mu črvi suli, nestrpljiv smrad je bil krog njega, udje so mu odpadali, živ še je bil podoben gnjilemu mrliču. Tudi pamet ga je naposled zapustila. Sv. Gregor Turski pravi, da ga je hudič obsedel, ker je preklinjal samega sebe, grizel, razjedal roki, in umrl besen in stekel.

Atila, imenovan »šiba božja«, bil je zadet od mrtvouda.

Friderik II., nemški cesar je zelo preganjal sv. cerkev. — Umrl je naglo za grižo (1250). Ker ga je papež izobčil, dal si je

sam krono na glavo, češ: noben papež mi je ne vzame z glave. A že njegovemu vnuku Konradinu je meč odbil v Neapolju 1268 glavo s krono vred.

Viklef, krivoverec angleški (1324 — 1384) tajil je pričujočnost Kristusovo v zakramentu sv. rešnjega Telesa. — Med sv. mašo pri povzdigovanju ga je zadel mrtvoud in ni se mogel niti ganiti, dokler ni tretji dan potem izdihnil svoje nesrečne duše.

Znani krivoverec Martin Luter († 1546), ki je toliko milijonov kristijanov odtrgal sv. katoliški cerkvi in ki je že v življenju večkrat hudiča videl, rekel je protestantovskemu pastorju, ki mu je tožil, da ne more verjeti, kar pridiguje: »Hvala Bogu, da se tudi drugim tako godi in ne samo meni.« — In kakošna je bila smrt njegova? Zgodovinar Pavel Majunke je nepobitno dokazal, da je Luter umrl silovite smrti. Služabnik njegov, ki se je pozneje vrnil v sv. katoliško cerkev, pripoveduje: Ko se je zvečer Luter dobro navečerjal in legel spat, končal je z vrvjo svoje življenje. Dasi so domači njegovi prisegli, da ne bodo njegove smrti razglasili, prišlo je vendar le na dan.

Krivoverec Cvingli je pal v boju pri Kapelu proti Francozom (1531).

Krivoverec Kalvin (1509—1564) je umrl obupno, pretrpevši najostudnejše bolezni radi svojih nagnusnih nesramnostij. Napravil se mu je na životu smrdeč tur, v katerem so se črvi redili in nihče ni mogel prenašati grozovitega smradu; v bogokletnih besedah je končal.

Znani francoski bogotajec Voltér je porabil vsa mogoča sredstva z besedo in peresom zoper vero, cerkev in duhovnike; »Človek mora lagati kakor hudič«, dejal je. — In kako je umiral? V strahu in boletinah se je valjal po postelji, stokal, zvijal se kot črv, z nohtovi se ranil do krvavega in Boga preklinjal: »Bog in ljudje so me zapustili . . . Proč od mene! Vi ste zakrivali, da se mi zdaj tako godi.« Prosil je duhovnika, a prijatelji njegovi mu tega niso dovolili. On pa je resno gledal po hiši: »Čutim, da me prijema roka in me vleče pred sodni stol. — Hudič je tu — hoče me požreti — dobro ga vidim — pekel vidim — rešite me pekla« . . . V divji obupnosti in strašni žeji seže po posodi pod posteljo in pije . . . Nazaj omahne na blazino, strahovito zakriči in — umrje. — Eden njegovih prijateljev, ki se je pozneje spokoril, pravi: »Ko bi hudiča videl umirati, ne bi mogel drugače govoriti kakor Voltér.«

— Prijatelji pa so seveda lagali, da je umrl spravljen z Bogom in pogreb je bil velikansk.

Ako Bog ne udari očeta, udari sina, ako ne sina, pa vnuka. Stari oče lansko leto zaklanega francoskega predsednika Karnota je bil velik sovražnik sv. križa. Vnuka njegovega je zabodel z bodalom anarhist na vozu vpricho neštetege ljudstva, kakor je stari oče njegov v ravno takih okoliščinah klical smrt Kristusu. Konec mogočnih Napoleonov je tudi dovelj poznan, da zadostuje, ako ga le omenim.

Tako ste čuli, predragi v Gospodu! le nekaj vzgledov, kako Bog kaznuje že na tem svetu ljudi, ki preganjajo vero in cerkev Kristusovo in izpodkopavajo njena tla, ki so zidana na skalo sv. Petra. Zvedeli ste, kak je navadno konec sovražnikov Kristusove vere in cerkve, kakor je bil kralja Heroda, ki je hotel Kristusa umoriti.

Mi, ljubi moji verniki! ne bodemo posnemali kralja Heroda, posnemati hočemo sv. tri Kralje iz Jutrovega. Kakor so trije Modri darovali Jezusu zlata, kadila in mire, tako darujmo mi Jezusu svoj razum, svoje srce in svojo voljo. Poterimo svoj napuh — napuh hodi pred padcem; očistimo svoje srce — *blagor jim, ki so čistega srca*; potrdimo svojo voljo — *Oče nebeški, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!* Te tri duševne moči — razum, srce in voljo darujmo vselej kralju miru, Jezusu Kristusu. Potem nam ne bode treba umirati v obupu, ampak v upu, v upu na nebeško veselje, o katerem govori sv. Duh: *Okoli človeško ni videlo, uho človeško ni slišalo in srce ni čutilo, kar je Bog obljubil tistim, ki ljubijo njega* — Jezusa Kristusa. Amen.

P. Bohinjec.

2. Blagor svete vere.

Brez vere je nemogoče Bogu dopasti.
Hebr. 11, 6.

A. 1. Zgodba današnjega praznika vam je vsem dobro znana in jasna. Kralji iz daljnih dežel hitijo za čudovito zvezdo, ki jih pripelje skozi Jeruzalem do Jezusa v Betlehem. Pokleknejo, molijo, darujejo, pa srečni in veseli se vrnejo zopet domov. (Mat. 2, 1—12.)

2. Tako tudi nas prelepa zvezda — sv. vera namreč — vodi za Jezusom in nas bo pripeljala do njega v nebeški Betlehem, ako pobožno na njo gledamo in vstrajno hodimo za njo. Saj sveti apostol Pavel to spričuje, govoreč: *Brez vere je nemogoče Bogu*

dopasti. Ker pristopnik k Bogu mora verovati, da je, in da bo služabnikom svojim poplačnik. (Hebr. 11, 6.)

3. O ti sv. apostol! ti toliko ceniš sv. vero ter praviš, da *brez vere je nemogoče Bogu dopasti*; kako pa jo nekateri učenjaki in tudi prostaki sedanje dni tako malo obrajtajo! Prazno srce imajo, puhle glave nosijo, ki dobrote iz sv. vere nočejo pripoznati. Zato vam mislim danes — blagor sv. vere opisati tako, da pomislimo sv. vere: 1. dobroto, 2. razširjavo.

B. 1. Zlatá premnogi ljudje ne poznajo, ne vedó, kaj je vredno; zato ga pa tudi ne cenijo. Tako je tudi pri sveti veri. Nekateri se je sicer v šoli dobro naučé, pa po kratkih letih vse pozabijo; drugi pa verskih naukov ne poslušajo in postanejo mlačni, zanikarni, neverni, da vere ne cenijo, temveč jo le še ogovarjajo. Sv. vera pa ima v sebi veliko dobroto ali blagor, je torej preblaga reč. Verske resnice so *bolj zaželene kakor zlato in prav drag kamen in slajše kakor med in sat*, (Ps. 18, 11.) uči sam božji Duh. — Zato jo tudi Jezus prilikuje zakladu in biseru. (Mat. 13, 44.)

Sv. vera prinese blagor ali dobroto a) za posameznike ali za vsakega posebej. Sv. vera slehrnega človeka poblaži, prekvasi ali požlahtni. To spoznava že sv. Ciprijan. Ko je najprej osorno popisal svoje ajdovsko življenje, potem pa nadaljuje, govoreč: *Sv. krst je v meni vstvaril celó novega človeka; zdaj se je paganska temota v meni čudovito razsvetila, in dobil sem veselje in moč za to, kar mi je prej mrzelo, ter se mi nemogoče dozdevalo.* Sv. vera poblaži vsega človeka; to je vpričo svojih učencev izrekel in spoznal neki pobožen učitelj na visokih šolah, govoreč: »Učakal sem petdeset let in užival mnogo veselja; najslajše je bilo tisto, ki mi ga je sv. vera pripravila, to vam prisežem pri svoji vesti. Učakal sem petdeset let, pa pretrpel premnogo nadlog; nikjer nisem našel več pomoči, tolažbe in srčnosti, ko v studencu sv. vere; to vam spričujem pri svoji vesti. Učakal sem petdeset let in sem med tem bil večkrat pred pragom večnosti v smrtni bolezní; pa tudi sem vselej spoznal, da le samo moč svete vere premaga strah pred smrtjo, da le samo sv. vera na Zveličarja Jezusa Kristusa pomiri našo hudo vest ter preplašeno dušo okrepi ali potolaži: to spoznavam vpričo Boga.« O, da bi pač vsi učitelji dobroto ali blagor sv. vere tako priznavali in svojim učencem tako goreče priporočevali z besedo in v dejanju!

β) Sveta vera je blagonosna za ves svet. — Kralj David prepeva vsemogočnost večnega Boga: *Izpošiljaš svojega Duha, in so stvarjene, in obnavljaš obličje zemlje.* (Ps. 103, 30.) To blaženo delo opravlja božja sveta vera, ki ves svet prenovi, kamor le seže. Svet je poln krivice, hudobije, prepira, bojev, sovraštva. Le sveta vera prežene take pregrehe in na njihovo mesto vsadi lepe krščanske čednosti: mir, potrpežljivost, ljubezen. Naši kraji so bili nekdanj grde goščave, trnjeve puščave; sv. vera jih je spremenila in preblazila, postavila je kapele in hiše božje na prejšnje mesto gnjusnih malikov. Kakor ljubo solnce ogreva ves svet, tako oblaži sveta vera posameznega človeka, kakor tudi vse narode obširne zemlje, kamorkoli se razširi. Zato sem vam še dolžan zdaj nekoliko

2. o razširjavi te oblaživne božje vere povedati. Veter odnese seme dreves in rožic v daljne kraje, da se razsejejo cvetlice in pomnožijo drevesa; zopet druge se precepijo in vsadijo. Tudi zrno Jezusove vere ni samo za jeden kraj, ali samo za jeden narod. Ravno današnji praznik nam spričuje prvo razširjavo božje vere v Jezusa, Zveličarja sveta. To razširjavo je pa Kristus svojim apostolom naložil ali zapovedal, govoreč: *Torej idite in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Boga Očeta, Sina in svetega Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.* (Mat. 28, 19—20.) Mi smo v luči sv. vere narojeni; smo v Jezusovem nauku podučeni; zato je pa naša dolžnost, to sveto vero v druge kraje razširjevati. Zemlja je obširna; mnogo še je takih ljudij, ki še niso zagledali čudežne zvezde — Jezusove vere, ki še ne molijo pravega Boga, temveč častijo mutaste malike. Misijonarji, goreči duhovniki in njihovi pomočniki gredó s silnimi težavami in groznimi nevarnostmi v ajdovske kraje oznanovat sv. vero. Mi pa jih moramo podpirati z molitvijo in denarjem ali miloščino. V ta namen imamo danes darovanje; in kar bomo nabrali, pošlje se sv. Očetu za misijone v ajdovskih deželah. Naj bi se mila zvezda sv. vere prikazala tudi tistim siromakom, ki še sedé in spé v smrtni senci večnega pogubljenja. Naj bi spoznali Jezusa, molili Boga in verovali v sv. Duha! *Brez vere je nemogoče dopasti Bogu.* (Hebr. 11, 6.)

C. Blagor nam, da imamo zaklad sv. vere! Srečni smo, da nas je svitla zvezda sv. vere pripeljala k Jezusu. Zatorej pokleknimo pred Zveličarja našega. Darujmo mu svoje blago, ki ga hočemo za razširjanje sv. vere podariti. Darujmo mu svoje telo, ki bo

delalo in trpelo za Boga. Darujmo mu svojo dušo, naj bi le za Jezusa gorela, nekdanj pa se pri njem v nebesih veselila na vse veke! Amen.

Simon Gaberc.

3. Kako se zgubi zaklad sv. vere?

V dnevih kralja Heroda so prišli Modri iz Jutrovega v Jeruzalem.

(Mat. 2, 1).

Bog je skazal posebno milost in dobroto trem Modrim, trem Kraljem iz Jutrove dežele, da jim je poslal zvezdo, ki jim je svetila in kazala pot k novorojenemu Detetu. Izmed toliko tisoč in tisoč družih ljudij je te tri zbral po svoji neskončni previdnosti, da so našli Odrešenika sveta. Ta zvezda, ki se je odlikovala s svojo nenavadno bliščobo, pa ni svetila samo njih telesnim očem, temveč svetila je tudi njih srcu; izmej vseh drugih ajdov so ti trije prvi sprejeli jedino zveličavno sv. vero in molili Jezusa Kristusa kot pravega Sinu božjega. Trije Modri, tako beremo v sv. evangeliju, sledili so za to zvezdo, šli so iz domačega kraja, kamor jim je kazala zvezda. Toda na tem popotovanju iz jutrove dežele v Betlehem prigodilo se jim je nekaj čudnega. Ko so namreč sv. trije Kralji stopili v Jeruzalem in šli k hudobnemu Herodu, skrila se je zvezda, ta nebeški kažipot, ta spremljevalka treh Modrih, izginila je in jim nehala svetiti. Iz kakega vzroka? Kaj je bilo temu krivo? Cerkvni učenik sv. Tomaž Akvinski pravi: *Trije Modri bi se ne bili smeli umakniti od svoje poti, katero jim je Bog pokazal, trije Modri ne bi smeli iti v Jeruzalem, kjer je brezverni pagan Herod imel svoj kraljevi sedež, katerega je s krivico zasedel, trije Modri tako pravi sv. Tomaž, ne bi smeli iti v Jeruzalem, kjer so bili judovski duhovniki nečistosti udani, kjer je ljudstvo živelo v groznicah in hudobijah.* To je bil tedaj vzrok; ko so trije Modri pot zapustili, izginila je zvezda; ko so pa od Herodeža proč šli, prikazala se je zopet. S tem je Bog pač hotel pokazati, da takim ljudem, takim krajem in deželam, ki so grehu vdani, ne sveti nebeška zvezda, ne sveti milost presvete vere, da v taci krajih ta zvezda zgine in ugasne. Bog take osebe in cele kraje, ki so hudim grehom udani, s tem kaznuje, da jim odvzame svoj največji dar, sv. vero, to se pravi, odvzame jim tisto čeznatorno čednost, vsled katere ima človek vse to za trdno in gotovo resnico, kar nam je Bog razodel, kar nam sv. katoliška cerkev zapoveduje verovati, bodisi v sv. pismu zapisano ali ne.

Kakor je sv. trem Kraljem svetila zvezda, tako tudi nam, predragi v Kristusu, sveti zvezda prave sv. vere. Toda varujmo se, da nam ne izgine, da se ne skrije radi naših hudobij in pregreh. Če je Bog odtegnil trem Modrim zvezdo radi brezbožnih Jeruzalemčanov, koliko bolj jo bode odtegnil nam radi naših lastnih pregreh. In Bog je večkrat to že storil. Ne samo posameznim osebam, ampak celim deželam in državam je Bog odvzel to zvezdo sv. vere. V današnjem govoru vam hočem tedaj iz zgodovine pokazati, da je Bog cele kraje kaznoval s tem, da jim je vzel milost sv. vere, premišljati pa hočemo tudi, kaj nam je storiti, da to kazen odvrnemo.

Sv. katoliška vera se bode sicer vedno oznanjevala, saj obstanek je sv. katoliški cerkvi zagotovljen in peklenska vrata je ne bodo zmagala, a vendar se lahko zgodi, da sv. vera zginе v kakem kraju, da celo cele dežele in države, ki so bile v tej Noetovi barki, prestopijo v krivoverstvo. Kaj je temu vzrok? Prava vera je dar božji, posebna milost božja. Kjer se pa mnogo greši, Bog odtegne to svojo milost. Sv. Krizostom pravi, da je vera čudna svetilnica, odkriva nam skrivnosti, katerih bi nikdar ne spoznali, toda brez olja dobrih del ta svetilnica sv. vere ne more goreti in svetiti. Vera je, kakor nam pravi sv. evangelij, dragocen biser, za katerega moramo dati vse svoje premoženje, da ga pa ne izgubimo, moramo dobra dela delati. Če se v kakem kraju godijo velike pregrehe, je tisti kraj v nevarnosti, da vera iz njega izgine in se v drug kraj naseli; vera ni na noben kraj navezana. Kristus sam nam to resnico razloži s priliko o vinogradu in delavcih. Gospodar je dal svoj vinograd svojim delavcem, a ker so ga slabo obdelovali, zato jim ga je vzel in ga izročil drugim. Ta vinograd pomenja sv. cerkev in pravo vero, mi pa smo delavci, ki moramo ta vinograd sv. vere obdelovati z dobrimi deli in lepimi čednostmi. Če pa tega ne storimo, samo ime kristijanov nosimo in svojo vero sramotimo s hudobnimi deli, kaj nam je pač družega pričakovati, kakor da se nam vera odvzame in dá drugim? Toda gorje nam, gorje onemu kraju, oni vasi, od katere gre vera, kajti s pravo vero gre tudi blagoslov božji in vse upanje večnega življenja. *Gorje vam, če grem strani*, pravi Bog pri Ozeju. Prvi, katere je Bog zapustil in jim vzel pravo vero, bili so Judje. To izvoljeno ljudstvo je bilo jedino, ki je v starem zakonu, v času pred Kristusom, pravega Boga spoznalo in prav častilo, vsi drugi ljudje celega sveta so bili mali-

kovalstvu, paganstvu vdani. Pri Judih je Jezus Kristus 33 let prebival, da bi jih s svojim nebeškim naukom in zgledom k čednostim napeljeval in bi bili tako deležni nebeškega kraljestva. Toda čimbolj je Sin božji trdovratnemu judovskemu ljudstvu pridigoval in mu oznanjeval besedo božjo, tem manj so ubogali, vedno bolj so ga s svojimi hudobijami žalili. Radi tega se je spolnilo žuganje Odršenikovo, kraljestvo božje jim je bilo odvzeto, namesto njih so bili poklicani ajdje, neverniki. *Ni se po naključju zgodilo*, pravi sv. oče Leon, *da je Zveličarju pomagal križ nositi pagan Simon iz Cirene, ne pa jud*; v tem je tičala skrivnost, da je Kristus šel od Judov k paganom, ki so se z veseljem uklonili evangeliju in sv. križu. Jude je Bog kaznoval in jih razpršil med vse narode, da so sami priče svoje hudobije in naše vere. Tako je šla vera od Judov k paganom radi pregreh judovskega ljudstva.

In, predragi v Kristusu, če pogledamo v zgodovino narodov, kolikokrat je Bog pozneje isto storil z drugimi ljudstvi. Kako je luč prave vere, kako je ta zlata zvezda svetila v jutrovih deželah, kjer so apostoli po prihodu sv. Duha oznanjevali pravo sv. vero. Kako je na Grškem, na Armenskem, v Ahaji, Traciji, Moreji in družih deželah, kjer sta apostol Pavel in sv. Janez oznanjevala božji nauk, krasno cvetela vera v Jezusa Kristusa. Kako so kraji jutrovih dežel lahko klicali s tremi Modrimi: *Videli smo njegovo zvezdo*. Toda kakšen je razloček v teh krajih mej prej in sedaj. Kjer so v Afriki živeli svetniki, zdaj neverniki darujejo svojim bogovom in se drugoverci šopirijo in stiskajo kristijane; kjer je izšlo solnce pravice, kjer je bila rojena luč sveta, Jezus Kristus, tam vlada turški polmesec s svojo mohamedansko vero. Kaj je temu vzrok? Cesarji in prebivalci onih dežel so delali sramoto naši veri, pogrezovali se vedno bolj v nečistost; papežu samemu so pokorščino odrekli, in radi tega jim je bila kmalu kazen božja za petami. Prišli so ljuti Turki nanje, oblegli 1453. leta Carigrad in ga premagali. Nato so jih prisilili, da so zapustili svojo pravo vero in pripoznali turško, mohamedanstvo. V 16. stoletju je skoro cela Nemčija odstopila od prave vere. Prišel je Luter s svojimi krivimi nauki, Nemci so postali protestantje. In lepa angleška dežela! Kako svitlo je tam svetila katoliška vera! Katera dežela je bila katoliški cerkvi bolj udana ko ravno Anglija? Toda vendar je zgubila vero. Uzrok je bila razkošnost, prešestvo kralja Henrika VIII., ki se je ločil od svoje prave žene in se sam postavil za papeža one dežele. Tu je nebrzdano ljudstvo se pogreznilo v hudobije, zgubilo kmalu

svojo pravo vero. Tudi veliko naših bratov Slovanov je odpalo od sv. katoliške cerkve. Vsi Rusi so odrekli pokorščino sv. očetu, postali pravoslavni. Tako smo se iz zgodovine prepričali, da je Bog cele kraje, dežele, države in narode zaradi greha kaznoval, da jim je odvzel sv. vero.

Toda v ravno istem času, ko je v kakem kraju izginila ta božja zvezda, sv. vera, ravno v istem času, ko so odpali ljudje od svoje prave vere, ravno v istem času se je po božji previdnosti prikazala ta zvezda drugod, pri drugih narodih in deželah. Ravno ko se je turška vera širila, našel je Krištof Kolumb Ameriko in misijonarji so ondotnim prebivalcem z milostjo božjo prižgali luč sv. vere. Ko se je po Nemškem širila luteranska vera, ravno v istem času se je prikazala zvezda sv. vere v Indiji in Japanu. Sv. Frančišek Ksaver je na tisoče in tisoče nevernikov krstil in jih pripeljal v sv. katoliško cerkev. — Ozrimo se tudi v našo zgodovino, v zgodovino Slovencev. Tudi naši predniki, očetje so bili pagani, a kmalu v prvih časih krščanstva prikazala se jim je že zvezda prave vere. Učenec evangelista sv. Marka, sv. Mohor, prišel je v naše kraje in oznanjeval sv. evangelij, katerega so naši očetje z veseljem sprejeli. Toda kaka nevarnost je nam Slovincem že pretila, da izgubimo pravo vero! Ko se je luteranska vera v sosednih krajih širila, zagazila je tudi v našo lepo Kranjsko deželo, mnogo jih je odpadlo, celo mnogo zelo zmožnih duhovnikov. Toda dobrotljivi Bog vernega ljudstva ni pozabil. Ravno v istem času je bil naše vladikovine škof bogaboječi in pobožni Tomaž Kren, mož nezabnega spomina, kateremu Slovenci ne moremo dovolj hvaležni biti. Tega se je namreč Bog poslužil, da je z vsemi sredstvi, zlasti pa s svojimi pridigami preprečil tujo vero. In zakaj je Bog to storil? Radi tega, ker so bili naši vrli očetje bogaboječi, ker so spolnovali deset božjih zapovedij. Da se je tedaj pri nas ohranila prava sv. vera, zahvaliti se imamo le Bogu in svojim bogoslužnim prednikom, ti so nam jo ohranili. Storimo se te milosti vredne, ohranimo ta biser tudi mi svojim zanamcem. Lehko bi se še vedno zgodilo, da bi se ta svitla zvezda tudi po naši mili domovini skrila. In morda bi marsikdo vprašal, kako to, saj smo sedaj varni, ne preti nam nikaka nevarnost. A kako bi se motil! To bi se pač lahko zgodilo, ko bi nas Bog hotel hudo kaznovati. Pripustil bi le, da bi naša lepa dežela prišla v last kakemu nekatoliškemu vladarju in brez mučeništva bi ne mogli ohraniti prave vere. Krivoverski vladar bi namreč začel zatirati katoliške duhovnike, ljudstvo bi pa silil v

krivovero. Tako ruski samodržec sili svoje podložne z vso močjo k pravoslavni krivi veri, katoličane pa na vse pretege preganja in zatira. Tudi v Nemčiji godi se katolikom malo bolje. Kako hitro bi bila na ta način tudi naša dežela ob vso vero! Da se pa kaj tako hudega ne zgodi, moramo večkrat za to Boga prositi, vzlasti pa moliti za našo presvitlo habsburško rodovino, da bi se vzdržala na cesarskem prestolu in branila sv. vero. Predragi, kako smo srečni, da imamo tako katoliškega vladarja, s kakoršnim se ne more nobena druga država na svetu ponašati. Spominjajmo se ga večkrat pri svojih molitvah, da bi še dolgo časa čuval našo sv. vero. Varujmo si pa tudi sami sv. vero in pomislimo besede, katere pravi Lessius: »Če se v kakem kraju mera pregreh vsak dan širi, raste tudi oblast satanova in oblast hudobnih ljudij, varstvo božje se pa vedno manjša in radi grehov se srca ljudij nagibajo k brezverstvu. Ko Bog gleda hudobijo ljudij, nas opominja: Spreobrnj se, da se moje srce tebi ne odreče.

Ponašamo se sicer s svojo pravo vero, toda kje so dobra dela, brez katerih je naša vera mrtva. Če koga vprašaš po veri, spoznal se ti bode za katoličana, toda če bi pregledal njegovo vest, sprevidel bi, kako malo ima katoliškega življenja. Če tedaj verjameš, da je Jezus Kristus rekel: Blagor krotkim, zakaj se jeziš, togotiš in kolneš, ako te kdo razžali? Ako verjameš, da je Odrešenik obetal blagor onim, ki so čistega srca, zakaj je tvoje srce polno sovraštva, nevoščljivosti, nečistosti, prepovedane ljubezni? Kakor ti veruješ, na tak način so tudi judje verovali, predno so bili zavrženi. Poslušaj tedaj opomin, nehaj grešiti, da ti Bog ne skrije zvezde presv. vere. Prosimo pa današnji praznik sv. tri Kralje, da bi nam zvezda prave vere vedno svetila, da bi si s svojim čednostnim življenjem ohranili presveto vero, to svitlo zvezdo, katera nas bode srečno vodila in pripeljala k nebeškim jaslicam, k Jezusu Kristusu. Amen.

Fr. Žvan.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Grešnik, posnemaj Marijo!

Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala. Luk. 2, 48.

Marija in njen deviški ženin Jožef sta šla vsako leto v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku, da sta tam molila in čistila pravega Boga. — Kako vesel je bil dvanajstletni Jezus, ko tudi

njemu dovolita, da sme iti ž njima na božjo pot. V tem pa tudi Marija in Jožef dajeta vsem starišem prelep nauk, da naj zgodaj prično svoje otroke voditi v cerkev, ne pa v take kraje in kroge, ki niso dostojni otrokom. Praznik je trajal sedem dnij v Jeruzalemu. Po preteku teh dnij se vrneta Jožef in Marija nazaj v Nazaret brez Jezusa; menila sta, da ga najdeta pri svojih sorodnikih in znancih. Pa ne najdeta ga, kakor sta upala, pri njih; ne kaže jima drugega, nego da se vrneta v Jeruzalem ga iskat, kjer ga najdeta še-le tretji dan sedečega v tempeljnu med učeniki.

Kristijani, sv. cerkev nam ne bere zastonj tega sv. evangelija v božični dóbi. Tudi nad nami se morajo vresničiti evangelijske besede. V sv. adventnem času nas je sv. cerkev spominjala naše grešnosti in slabosti, o božiču nam pa kaže Jezusa, v katerem se moremo rešiti in zveličati; z grehom si se pa, kristijan, ločil od svojega Zveličarja, tedaj ga moraš iskati in zopet najti. Po zgledu Marijinem in Jožefovem moramo tudi mi Jezusa iskati in kot ta dva, ga tudi najti, drugače ni zveličanja. Žalost in stok Marijin radi Jezusa se ne prišteva zastonj med njene sedmere meče bolečin in žalosti, ki so zadevali njeno materino srce — a isto tako pa veselje, ki ga je občutilo njeno materino srce, ko ga je zopet našla, med njene vesele ure življenja, da se te njene radosti vselej spominjamo v sv. rožnem vencu pri skrivnosti: *Katerega si Devica v tempeljnu našla*. To bodi tudi predmet današnjemu pre-mišljevanju: 1.) žalost Marijina pri izgubi in iskanju svojega Sina in 2.) njeno veselje, ko ga je našla.

1. Žalost Marijina radi izgube svojega Sina.

Ko sta stari Tobija in njegova žena jedinega sina poslala v mesto Rages in se ni sin povrnil v tistem času, kot sta se nadejala, jela sta, kakor sv. pismo spričuje, silno žalovati. Tobija se ni dal utolažiti in Ana, njegova žena ž njim, oba sta jokala, ko se ni sin na določeni dan povrnil (Tob. 10, 3—7). Zlasti je mati Tobijeva tarnala rekoč: »Oh, moj sin, zakaj sva te pustila na ptuje, tebe, svitlobo najinih očij, palico najine starosti, tolažbo najinega življenja, upanje najinega zaroda, saj sva v tebi samem vse imela, zato bi te ne imela od sebe spustiti.« Mati se ni mogla utolažiti, dan na dan je hodila na bližnji griček gledat, ali že njen težko pričakovani sin dohaja. O kako morje britkosti in skrbi v materinem srcu!

Ali pa verjamete, predragi, da je bila boleost in žalost naše ljube Gospe še veliko večja, ko je zapazila, da se je njen 12letni Jezus med množico izgubil, ter ga nazadnje, kakor je pričakovala

ne najde pri svojih znancih? On ji je bil več nego samo luč njenim očem, več kot palica starosti, On ji je bil Bog, Zveličar, Odrešenik, v resnici njeno vse. Marija pa je v tolikih skrbih skoro zabila, da je on Sin božji in sam sebi lahko pomaga, mislila je le na svojega Sina, mislila na nevarnosti, ki mu lahko preté, na zanjke, ki mu jih je že Herod nastavljal; grozna slutnja se je poloti, morda ga je njegov naslednik vjel in vrgel v ječo . . . Vse to premišluje v britkostnem srcu, in ob tem spominu hoče ji srce žalosti počiti, ne miruje, vzlic dolgemu potu in telesni utrujenosti vrne se s sv. Jožefom v Jeruzalem iskat dražega, ki ga ljubi njena duša. O kako britka je morala biti ta pot!

a) V življenju svetnikov beremo pogosto, kako so nekateri, p. sv. Anton, sv. Ignacij, sv. Matilda, sv. Terezija izvanredno srečni bili, da so se nekaj časa razgovarjali z Jezusom, ž njim občevali. Kdo bi popisal nebeško radost, ki jo je njih srce čutilo v obližju Jezusovem, ali kdo pa tudi izrekel njihovo žalost, ko jih je zopet zapustil Jezus. Kako pust se jim je zdel svet zdaj, kako je nasprotno hrepenelo njih srce vedno biti in ostati pri Jezusu. Mislite si pa žalost Marijino, ko ni bila z Jezusom združena le nekaj trenutkov, kot svetniki, marveč ga je pri sebi imela že 12 let, ž njim delila vesele in žalostne ure, in ta njen ljubljenec je ločen nepričakovano od nje! Dan hoda ji ni dosti, ves svet bi rada prehodila, da bi le našla svojega ljubljenega Sina.

b) Predragi kristijan, ali je tvoja britkost, tvoja bolečina tudi tolikošna, kedar Jezusa izgubiš, ako se ločiš od njega z grehom, popustiš ga prostovoljno, hiteč za svojimi strastmi? O koliko toži človek, kako se kesa, ko malo posvetnega izgubi, zapravi majhne krajcarje; če pa zaklad božji, milost božjo izgubi in zapravi, je še vesel in dobre volje, kakor da bi ta zguba bila brez pomena. O revna duša, ki še ne veš in ne sprevidiš, kaj imaš, če imaš Jezusa, kaj je on tebi in kaj ti hoče enkrat biti! 3, 4, 10, 20, 30 ali še več let je že od tega, kar si ti zgubil Jezusa in srce ti ni nič žalostno radi tega; ako se ti obudi v srcu kaka dobra misel na smrt, večnost, in bližajočo se sodbo, brž jo skušaš zadušiti med svetnim hrupom, z nova piješ in srkaš strup grešnega veselja, zatopiš se v svet, pijan njegovega veselja, ki ti je ponuja v obilici.

Vendar, predragi moj, ozri se danes na Marijo. Ona ni žalostna samo radi izgube Sinove, ampak žalostna je tudi radi tvoje izgube, tudi po tebi toči ona grenke solze, videča te v grehah, daleč proč od njenega Sina Jezusa; joka se nad teboj, ker tudi

ti si njen sin, njena hči, tudi ti si njen predragi otrok. Kako bi ne tožila, ko vidi, da se ločiš od Jezusa, njenega Sina, hitiš proti svoji pogubi? Dobro vé, da ti streže grozoviti Herod po življenju; da hodi peklenski Herod satan okoli kot rjoveč lev iskaje, kje bi tvojo dušo požrl. Zatoraj trepeta in se trese Marijino srce, ko te vidi na napačni poti brez Jezusa; skrbna za te, hiti za teboj, išče te, da bi te pripeljala zopet k Jezusu. Ko bi mogel vse one grešnike, ki so po več let živeli v grešni navadi, pa se vender resnično spokorili, popraševati po vzroku njihovega spreobrnjenja, ali bi ne odgovoril marsikateri izmej njih, da le en zdihljaj k Mariji, le ena česčena Marija, ki jo je prav srčno odmolil, ga je dovedla k Jezusu. In si še grešnik, kliči danes k Mariji, pribelžališču grešnikov, da spoznaš z njeno pomočjo svoj nesrečni stan, in iskal bodeš Jezusa, kot ga je iskala Marija. Premišljujmo pa zdaj

2. Marijino žalost pri iskanji svojega Sina.

a) Glej, kako ga z britkostjo išče potoma v Jeruzalem, poprašuje po njem po vseh mestnih ulicah, išče njega, ki ga tako ljubi. Ni pota, da bi ga ne prehodila, nobenega znanca, katerega bi ne poprašala radi Jezusa. Nad njo se spolnujejo besede (vis. pes. 3, 2): *Vstala bom in obhodila mesto, po ulicah in cestah bom iskala njega, ki ga moja duša ljubi, iskala sem ga, pa ga nisem našla.* Iskala ga je na prenočišču, pri znancih, zunaj mesta na potih, nazadnje v mestu, pa ga ne najde. Toda ne jenja ga iskati; kdor išče, ta najde, in res še le tretji dan ga najde v tempeljnu, sedečega med učeniiki, ki jih je poslušal in izpraševal. (Luk. 2, 46).

b) Tako moraš tudi ti, kristijan, Jezusa iskati, ne da bi se utrudil; ne jenjaj, preden ga ne najdeš. Ali med svetom ga ne bodeš našel, Jezusa ni v grešnih družbah, na plesiščih, po pivnicah ni mogoče najti Jezusa, tam čaka na te grozoviti peklenski Herod, satan preži na tvojo dušo. Po zgledu Marijinem išči ga v tempeljnu, tam ga bodeš našel. Išči ga v cerkvi, tam v osebi spovednikovi, na božjem mestu te čaka kot nekdanj Samarijanko pri Jakopovem vodnjaku, tam te čaka kot usmiljeni Samarijan, da zaceli po grehu zadane grešne rane tvoji duši, tam ti bode govoril vesele besede: vse ti je odpuščeno. Glej, tamkaj v tabernakeljnu pa čaka osebno na te. Zatorej ne poprašuj, kje hočeš pomoč dobiti v svojih bolečinah in britkostih, kje zdravilnega leka svoji bolni duši; ne poizveduj, kam se hočeš zateči, ako se čutiš zapuščenega od Gospoda; če je tvoje srce mrzlo in neobčutno, hiti v cerkev k tabernakeljnu, tam ga je Marija našla, in tudi ti boš našel tu

svojega tolažnika, svetovalca in zdravnika, našel svojega Boga. Ako si tudi še daleč oddaljen od Jezusa, moreš ga še najti in sicer po Mariji. Saj je ona tudi grešnika iskala, ko se je odločil od njenega Sina, iskala ga je po vseh kotih hudobij in pregreh, hitela je za njim po nevarnih prepadih greha, opominjala, prosila ga je, naj se vrne in gre k Jezusu; tako je delala usmiljena Mati nekedaj, tako dela in prosi še zdaj gledé grešnika.

O kdo bi imel tako trdo srce, da bi se hotel ustavljati tako ljubeznivim prošnjam skrbne Matere! Seveda ne stopi naša nebeška Mati pred te v pravi podobi; pa povej mi, ali ti ni bilo nekako tesno pri srcu, ko si pomislil na svoj stan, v kojem se znajdeš, ali nisi sam pred seboj zarudel sramote, spominjajoč se storjenih pregreh? Ali te niso strašne sanje prestrašile, da si v groznem kriku se vzbudil, skočil iz postelje, ti ni vsaka storjena stopinja klicala nekako v spomin, da ta ali oni na skrivnem storjeni greh vtegne postati očiten pred ljudmi? Kdo, vprašam te, je dramil in budil te iz grešnega spanja, ako ne Marija, hoteča te k temu nagniti, da bi iskal in našel svojega izgubljenega Jezusa?

Za časa sv. Dominika je živel v Parizu imeniten in bogat mož; a udan je bil vsem pregreham tako, da se je še drugim studilo njegovo brezbožno življenje. Imel pa je blago, nad vse bogaboječo ženo; ona si izmišljuje vsa mogoča sredstva, kako bi svojega hudobnega moža pripravila na pot resnične pokore, a zastonj je njen poskus, hudobni in trdovratni mož jo dan za dnevom žalosti s svojim nečednostnim življenjem.

Vpraša nekega dne sv. Dominika za svet, in svetnik ji svetuje, naj se zateče za pomoč k Mariji, dá ji rožni venec z opombo, naj vsak dan moli ž njim. Petnajst dnij že moli za svojega moža v trdnem zaupanju, da bode njen mož zadobil milost spreobrnjenja na priprošnjo Marijino. Njeno upanje je ni goljufalo, kajti v prvi noči po tem, ko jo je deloma v molitvi prečula v ta namen, da bi se mož spreobrnil, ganila je nemirna vest njenega moža do solz; ni mu dala miru in pokoja, dokler ni šel k sv. Dominiku, kateremu se je prav skesano izpovedal v resnični spovedi vseh storjenih hudobij preteklega življenja. Glejte, tako je Marija pripeljala tega trdovratneža na pot pokore, k Jezusu, na ta način je našel Jezusa, katerega je imel toliko let izgubljenega.

O nikar, kristijan, ne zamudi ga tudi ti poiskati. Do zdaj si hodil s svetom in za svetom, ločen od Jezusa, poišči zopet Jezusa in kakor si izprevidel iz doslej povedanega, najdeš ga tudi lahko v cerkvi kakor Marija in če se sam ne upaš skoraj iskati Jezusa, obrni se do Marije in ona te bode gotovo privedla k svojemu Sinu; kedar bodeš pa zopet imel Jezusa, ž njim združen začel

živeti, bode tvoje srce prešinjeno z enakim veseljem kot srce Marijino, ko je zopet imelo Jezusa zraven sebe.

II. 1. Marijino veselje, ko je zopet našla svojega božjega Sina.

a) O Tobijevi materi ste že poprej slišali, kako je žalovala po svojem sinu. Ko ga je pa zapazila prihajajočega iz daljave, tekla je vsa vesela pravit svojemu slepemu možu rekoč: »Tvoj sin pride!« Kakor nam sv. pismo (Tob. 11, 11.) pripoveduje, hitel je slepi oče naproti svojemu sinu, držeč se roke svojega hlapca, sprejel ga je in poljubil; on in njegova žena, oba sta jela jokati veselja. Prej je Ana točila solze žalosti, zdaj tekó solze veselja; čim večja je bila prej britkost, tem bolj se širi zdaj veselje v njenem srcu.

Ravno tako je bilo z nebeško Materjo. Večja je bila njena bolečina in žalost zaradi zgubljenega Sina, kot jo je kdaj srce kake najboljše pozemeljske matere čutilo radi svojega otroka, zatorej je bilo pa tudi njeno veselje ob zopetnem snidenju nepopisno. Ako bi hotel spoznati, kako veliko je bilo Marijino veselje, ko je našla Jezusa, moral bi Jezusa tako ljubiti, kakor ga je ljubila Marija, moral bi tako živo občutiti revo greha, kakor so jo občutili svetniki, potem bi še le prav razumel, kakšno je Marijino veselje bilo v trenutku, ko je našla tega, ki ga je iskala v žalosti tri dni njena duša. Človek vé srečo bolj ceniti po kaki prestani nesreči; vse večje veselje je v srcu, v kojem je kraljevala prej grenka žalost. Bolnik, ki je trpel dlje časa hude bolečine, da radi njih več nočij ni zatísnil očesa, po prestani bolezní zna číslati svoje zdravje, toda skrbno pazi, ogiblje se vsega, kar bi utegnilo škodovati njegovemu rahlemu zdravju. Jetnik, ki je v temni ječi dolgo zdihoval zaman po prostosti, še le takrat prav ceni prostost, ko mu je zopet dodeljena. — Glejte, tako je bila tudi radost Marijina tem večja, ko ga je po tridnevnem iskanju in žalovanju zopet našla; pazila je zdaj, da Jezusa več ne izgubi. O kako ji je srce radosti poskočilo stopivši v tempelj in tam zagledajoč svojega Sina pred sabo med učeniški. Zginila je vsa britkost in tuga, pozabljena je materina skrb, ves trud in vsa težavna pota, zdaj ima tega, po katerem je njeno srce vroče koprnelo, Jezusa ima pri sebi, o kolika sreča za njo!

b) Kaj pa ti, kristijan, ali si že tudi kdaj občutil enako veselje v svojem srcu? Ako si več let ločen od Jezusa v grehíh živel in se ti je studilo grešno tvoje življenje, vendar si enkrat resno jel misliti sam seboj, kaj bo s taboj, kaj s tvojo neumrjočo dušo, ako

živiš tje v en dan; ta resna misel te je predramila iz grešnega spanja, da si skesan pal pred namestnika božjega ter se mu obtožil svojih zastaranih grehov, zaslišal tolažilne besede iz mašnikovih ust: Bodi vesel in potolažen, vsi tvoji grehi so izbrisani, vse ti je odpuščeno!

Vprašam te, kaj si občutil v srcu v tem trenutku, ali ne največjega veselja? Ali bi bil voljan zdaj to dušno veselje zamenjati z grešnim veseljem? Gotovo ne, kajti vsak, ki občuti in vé, kako sladek je Gospod, ne bode več hotel ostati suženj grešnih strastij, ne bode več pil iz kupice mamljivega grešnega veselja, pač pa bode srkal iz studenca življenja mir in tolažbo, ki mu dohaja iz nebes. To se mora nad vsakim grešnikom vresničiti, ako hoče z Bogom obhajati cerkveno leto, grešnik se mora zopet z Bogom sprijazniti v zakramentu sv. pokore, tu vsak lahko Jezusa najde.

b) Bolnik pa sam bolje vé kot zdrav človek, kak zaklad je ljubo zdravje, zato je zopet ozdravljen, varuje se skrbno vsake sapice, ki bi mu utegnila spodkopati težko povrnjeno zdravje, drugače bi njegovo veselje radi zdravja ne trajalo dolgo. Kristijan, enako prebolelemu bolniku se moraš tudi ti čuvati, da zopet Jezusa z grehom ne zgubiš, drugače bi le kratka bila tvoja zveza z Jezusom. Vedi, da Kristus in svet se ne družita, posvetnega in nebeškega veselja ni mogoče zediniti; kdor prvo čisla, drugo sovraži in nasprotno. Torej če si dušno ozdravljen, ne daj se več satanu v sužnost, drugače nisi še našel Jezusa in se danes še ne moreš veseliti z božjo Materjo. Povej mi, kaj bi si mislil o človeku, ki te danes zaničuje in prezira, jutri k tebi pride prosit odpuščenja, idoč pa od tebe, že zopet z nova snuje nove načrte in nakane, kje in kako bi te zopet zasmehoval?

a) Marija ni več Jezusa od sebe spustila, ko ga je našla, bila je z njim v življenju, trpljenju in ob smrti; prav lepo govori o nji denašnji sv. evangelij: *Ona je ohranila vse njegove besede v svojem srcu* (Luk. 2, 51), ne samo, da jih je slišala, ampak da jih je hranila v spominu ter jih premišljevala prav pogosto.

β) Tako tudi ti, kristijan, stôri in ne bodeš v nevarnosti, da bi utegnil izgubiti svojega Jezusa, ne presliši besedij, ki ti jih kliče tvoj Jezus, govoreč ti na srce po ustih Božjih namestnikov bodisi iz lece ali iz spovednice, hrani opomine in svarila vtisnjene v svojem srcu, živi po njih in združen bodeš z Jezusom in On s teboj.

Pavel iz Latre, menih iz samostana sv. Elije na gori Olimpu, bil je med raznimi vsakdanjimi deli in opravili, naj si že bodo v cerkvi ali v samostanu, tako zbranega duha, da ga je vse, kar je videl pred seboj, opominjalo na Gospodove besede in njegove večne resnice. Ako je imel posel v kuhinji ter videl ogenj na ognjišču, predstavljal si je prav živo peklensko brezдно; tako ga je ta misel ganila, da se ni mogel solz zdržati radi slepote nekaterih ljudij, ki si z grehi le služijo večno kazen. To je tega meniha odvracevalo od najmanjšega greha, zmiraj je z Jezusom združen živel.

Tako tudi ti delaj in si misli, kristijan, pri vsakem delu, ki ga opraviš, pri vsakem potu, ki ga storiš, in ostal bodeš tesno zedinjen z Jezusom. Ne vstraši se, ako te Jezus včasih za saboj popelje na goro Kalvarijo, da ti ponudi čašo britkega trpljenja, ne bodi malosrčen, srčno mu nasleduj v trpljenju in čaka te pravo veselje; ako bodeš živel in trpel z Jezusom, potem se bode tvojemu veselju pridružilo še Marijino veselje, da te je našla, pozabila bode vse britkostne ure, ki si jih provzročal svoji Materi z grehi, z njo vred veselili se bodo tudi nebeški izvoljenci, da se tudi ti kdaj med nje uvrstiš. Amen.

Ivan Strnad.

2. Nedeljsko posvečevanje.

Ko je bil Jezus dvanajst let star, so šli njegovi stariši v Jeruzalem, po navadi praznika. Luk. 2, 42.

A) 1. Postarani kralj David, obdan od sovražnikov, leži bolan na svoji postelji; premišljuje svoje pretečene dni; pred oči si stavi pravično sodbo večnega Boga, ter milo prosi, govoreč: *Spomni se, Gospod! svojega usmiljenja in svoje milosti, ki je od vekomaj. Ne spominjaj se grehov moje mladosti in moje nevednosti.* (Ps. 24, 6—7). Tako bode moral prenekateri izmed nas v svoji boleznini ali na stare dni v pogledu na svoja otroška, mlada leta jokati in žalovati zarad grehov in napak, katere smo storili v svoji mladosti.

2. Le jeden je mladenič, ki je vzor ali najlepši zgled, da nam ne bo treba žalovati in jokati na smrtni postelji, ako se ravnamo po zgledu njegove mladosti. In ta je — mladenič Jezus, katerega nam za posnemo stavi današnji sv. evangelij pred oči. Dozdaj smo ga molili v pleničicah, gledali v naročju Marije Device; danes ga vidimo prvokrat na njegovih lastnih nogah, ko hiti v sv. mesto Jeruzalem k velikonočnim praznikom, po naročilu sv. evangelista Lukeža: *Ko je bil Jezus dvanajst let star, šli so njegovi stariši v Jeruzalem po navadi praznika.* (Luk. 2, 42.)

3. Kaj pa, da prva steza pelja Jezusa v svetišče k službi božji? Pokazal nam je našo prvo dolžnost, ki jo imamo v nedeljo ali svetek: iti k službi božji. In ravno v tem se najgrje mladina pregreši, da nedelje prav ne posvečuje. Zato bo pa tudi žalost in zdi-hovanje na stare dni, obupnost ob smrtni bolezni, jok in stok na sodbi. Naj bi ušli tem nadlogam, uči nas ljubi Jezus danes: praz-nike posvečevati. Zato tudi jaz vam danes govorim o nedeljskem posvečevanju.

B) Gospod Bog je že v stari zavezi judom zapovedal soboto posvečevati, govoreč: *Spomni se, da posvečuješ sobotni dan. Šest dni delaj in opravi svoja dela; sedmi pa je sobota dan Gospoda, tvojega Boga; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne tujec, ki je znotraj tvojih vrat.* (II. Mojz. 20. 8—10.) Njegov edinorojeni Sin pa nam danes kaže, kako da posvečujemo nedelje, ki so namesto so-bote za naš navadni praznik določene; pravim: Jezus, Sin živega Boga, nas uči, da v nedeljo moramo:

1. Iti v cerkev. Judje so morali trikrat na leto iz vsacega kraja sveta potovati v Jeruzalem, ker ondi je bil Salomonov tempelj, skupno svetišče in jedina hiša božja za vse jude. Mi kristijani smo veliko na boljšem. Sicer so nekedaj kristijani tudi morali daleč v cerkev hoditi — po tri ure in še več, kakor se to godi menda v Ameriki še zdaj. Tukaj pa ima skoro vsaka večja in premožnejša občina svojo cerkev, da verniki lahko zvršijo nedeljsko posveče-vanje, ali vsaj ob nedeljah gredó v cerkev. — Tako so nedelje posvečevali že prvi kristijani, kar nam spričuje sv. pismo; v apo-stolskem dejanju namreč beremo: *Prvi dan po soboti*, so besede sv. evangelista Lukeža, *ko smo se zbrali kruh lomiti* t. j. k sv. maši — *govoril jim je Pavel, ker je hotel drugi dan oditi, je podaljšal svoje govorjenje do polnoči.* (Ap. d. 20, 7.) Sv. apostol Pavel je povsod tirjal, naj se verniki v nedeljo, t. j. prvi dan tedna, v hiši božji, ki je bila tačas še revna — zbirajo k sv. maši, molitvi, petju in s seboj naj donesejo zbiro miloščine za ubožne kristijane. Tako naroča Korinčanom (I. Kor. 16, 2). Sv. Elizabeta je že ko deklica celo uro daleč peš hodila ob dežu in blatu v farno cerkev k službi božji. Spreobrnjenci v Kohinhini so od skranje meje dohajali k sv. maši, in svete zakramente sprejemati; da bi jih pa ne zamudili, so že soboto na večer priromali in pod milim nebom trumoma preno-čevali, naj bi celo nedeljo posvečevali. Tako poročajo misijonarji.

Ti pa imaš vsa druga pota, le v cerkev ne. Vsak izgovor ti zadostuje, da bi ti le ne bilo v cerkev iti treba. Nikoli ne govori: Bog je povsod, kaj bi v cerkev hodil! Ljubi Jezus sam ti daje zgled, da, ako hočeš nedeljo posvečevati, moraš v cerkev iti; vsaka zamuda pa je greh. Od mladosti do bolezni, do starosti, do smrti delaj to, pa boš Jezusu podoben in dopadljiv. Ako je mogoče, hodi poleg svojih starišev v cerkev, ker zato je sv. evangelist zgodbo tako popisal, da pravi: *Ko je bil Jezus dvanajst let star, šli so njegovi stariši v Jeruzalem po navadi praznika.* (Luk. 2, 42.)

Nedeljsko posvečevanje nam nadalje nalaga dolžnost:

2. Poslušati božjo besedo. — Prav na drobno in natančno je sv. evangelist zaostanek Jezusa v tempeljno popisal, kaj da je med tem delal: Poslušal in odgovarjal je, da so se mu vsi čudili. Zakaj je ljubi Jezus tako zvesto poslušal učenike razlagajoče božjo besedo? ali je morda ni vedel? O pač! saj je on poln božje modrosti in najboljši učenik; poslušal jo je nam v zgled ali nauk, da moramo mi radi hoditi božjo besedo poslušat, ko nam jo Božji učeniki razlagajo v pridigah in krščanskih naukih. Vedel je namreč, da bodo nastopili taki kristijani, ki se bodo pridig izogibali, krščanske nauke zanemarjali, pa še mislili, da so nedelje posvečevali in da so še dobri kristijani.

Poduka je vsak potreben, ker verske resnice lahko pozabimo; lep opomin je vsem hasnovit, ker smo kesni za dobro in sveto. Beseda božja je voda, ki te žene ali tira naprej po zveličanski stezi v nebesa; pridiga je dušna hrana za nas popotnike. Nihče se naj ne izgovarja na svojo imenitnost, ali zanaša na svojo učenost: kdorkoli ob nedeljah besede božje ne posluša, on ne posnema Jezusovega zgleda, ki je nam povelje ali zapoved; drugače smo zamudili imeniten del pri nedeljskem posvečevanju. — Ali zdaj veste, dragi mladeniči, kaj pomeni: Jezus med učenjaki, katere pazljivo posluša in jim lepo odgovarja? — Kako grdo ravnaš pa ti, če besedo božjo zaničuješ ali zamujaš! Nekdaj ti bo žal, pa ne boš mogel več popraviti; kar bi si pa takrat želel, to stori zdaj, in prihajaj marljivo poslušat besedo božjo. Ako si pa še bolj goreč kristijan in hočeš popolnoma posvečevati nedelje, moraš še:

3. Zaostajati v cerkvi. — Osem dnij so trajale svečanosti in daritve, pa Jezus se je še potem dolgo mudil v svetišču — cele tri dni. Lep nauk za nas! Ves teden ne pridemo v cerkev, bi morali vsaj v nedeljo se tukaj pomuditi potem, ko so zapovedane slovesnosti dokončane. Teden ima 168 ur, ki jih porabimo za se,

za Boga pa še ene poštene ure ne prebijemo, ko pride nedelja ali svetek. Komaj je skromna služba božja opravljena, že vse prhne kakor tičice iz gnjezda, vun iz cerkve na trg ali domov; pa celi dan ne pomislimo več, da je nedelja. Jezus nam torej danes s svojim zgledom kaže, da bi morali po dokončani sv. maši še nekoliko zaostati in pomoliti, ali se Bogu zahvaliti. — Sveti Alfonz Marija Ligvori je nalašč za to spisal prelepo knjigo: »Sveta ura ali obiskovanje presv. rešnjega Telesa« za take, kateri hočejo nedelje po zgledu Jezusa, mladeniča, popolnoma posvečevati s tem, da po očitni službi božji se še v cerkvi pomudijo ali zaostanejo ter klečijo pred Marijo Devico, ali pa molijo pred sv. rešnjim Telesom. In to je jedro ali sladkost pobožnosti ali nedeljskega posvečevanja. Neki oče, posveten človek, ki je poznej tudi brez svetih zakramentov nesrečne smrti umrl, je svojo hčerko hudo kregal, ko je po službi božji še v cerkvi nekoliko zaostajala, molila in pela. Jezusu pa je to bilo gotovo všeč, drugače bi pač on sam ne bil zaostal. Ne boj se zaničevanja ljudij, da je le Jezusu všeč.

C) Toliko za danes, ljubi moji, o nedeljskem posvečevanju, ki v tem obstoji, da gremo v cerkev, da poslušamo božjo besedo, da po sv. maši še nekoliko v cerkvi zaostanemo. — Ljubi moji mladeniči in deklice! ne skrunite nedelje, ne zanemarjajte službe božje; in vi ostareli možje in žene! dokler še morete laziti, le radi prihajajte v cerkev in nedelje zvesto posvečujte po zgledu mladeniča Jezusa, da na stare dni popravite zamude svoje mladosti. Amen.

Simon Gaberc.

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Sv. zakon.

Tisti čas je bila ženitnina v Kani Galilejski . . . Bil je tudi Jezus povabljen in njegovi učenci na ženitnino.
Jan. 2, 1.

V začetku svojega očitnega učenja je bil Jezus s svojimi učenci povabljen na ženitnino, in rad je sprejel to povabilo; tudi njegova Mati Marija je bila zraven in je s svojo prošnjo rešila iz velike zadrege novozaročenca, ko jima je vina zmanjkalo. Iz ljubezni do svoje Matere stori Jezus še celó prvi čudež s tem, da vodo spremeni v vino. Ta pričujočnost Jezusova na ženitnini v

Kani Galilejski in njegovo obnašanje pri njej tudi spričuje, da sta morala biti ženin in nevesta kaj bogoljubna ter vseč Gospodu, in nam ob enem kaže tudi posebne namene, ki jih je imel Zveličar. S tem potrdi in odobruje pravo posvetno veselje — saj kjer je on pričujoč, tam vlada prava radost — in to se v polni meri nahaja le v krščanski družini, ker v njej se najde ravno tista zveza, ki dve srci zedini za vse življenje. S svojo pričujočnostjo kaže Jezus, da je tudi zakonski stan v očeh božjih važen, vzvišen in častljiv.

Ker se ravno v tem času največ zakonov sklepa in nas nedeljski evangelij spominja prijaznega ženitovanja v Kani Galilejski, zato hočemo enkrat nekoliko o zakramentu sv. zakona premišljevati. Po nauku sv. cerkve je zakon častljiv stan, dasi ga mnogi kristijani z napačnim življenjem onečastijo. Premišljujmo torej zdaj zakramenta svetega zakona: a) častljivost, b) imenitnost, da bote vi, kateri mislite v ta sv. stan stopiti, to z resnobo storili; kateri pa ste že v njem, oživili njegove zakramentalne milosti.

I. 1. Častljiv je zakonski stan že v svojem postavljenju. — Zakon je tako star, kakor človeštvo; Bog sam ga je postavil v paradizu. Koj v začetku sv. pisma (I. Moz. 2, 18; 1, 28.) beremo, da je Bog rekel: *Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno . . .* Zato je poslal Adamu trdo spanje, mu je vzel eno njegovih reber . . . iz rebra je naredil ženo in jo je peljal k Adamu. In Adam je rekel: To je zdaj kost iz mojih kostij in meso iz mojega mesa; torej bo imenovan možina; zakaj iz moža je vzeta. Zavaljo tega bo zapustil človek svojega očeta in svojo mater in se držal svoje žene, in bota dva v enem mesu. — In Bog ju je blagoslovil in rekel: »Naraščajta in množita se in polnita zemljo in podvrzita si jo in gospodujta . . . čez vse živali.« Tako je Bog med enim možem in med eno ženo postavil zakon, to se je zgodilo še pred grešnim padcem v raj; in to tesno, nerazvezljivo zvezo, ki sta jo Adam in Eva v raji sklenila za vse svoje potomce, je Bog blagoslovil. — Tak zakon tirja tudi Gospod Jezus, ko graja zlorabe, ki jih je bila nravna sprijenost in vladajoča mesenost vvedla med jude. On naravnost kaže na prvotni, čisti, nerazvezljivi zakon, ko še slovesno potrdi one besede sv. pisma ter pristavi: »V začetku ni bilo tako (kakor je vaša spačenost zdaj ločitev in mnogoženstvo vpeljala). Ali niste

brali, da kateri je od začetka vstvaril človeka, vstvaril je moža in ženo, in je rekel: . . . bota dva v enem mesu. Torej nista več dva, ampak eno meso.« (Mat. 19, 4—6.)

Kakor pa krščanstvo odobruje le zakon med dvema osebama, tako tudi tirja tesno zedinjenje zakonskih. Telesa in duše morajo biti zedinjene; noben del se ne sme drugemu odtegovati, ali pa tisto ljubezen in prijaznost, ki jo je svojemu soprogu dolžan, še za tretjo osebo občutiti in gojiti. Ta zveza je tako tesna in omejena, da razven dveh zakonskih izključuje vse druge ljudi. Kdo ne bi torej spoštoval tako vzvišene, častitljive zveze zakonske, kakor jo je Bog že v rajju postavil in blagoslovil.

2. Po nauku sv. cerkve se kaže častitljivost zakona: v njegovi nerazvezljivosti. Po cerkvenih (in državnih) postavah pravilno in veljavno sklenjeni zakon more le smrt enega izmed soprogov razvezati in ločiti. Jezus sam kar naravnost govori: *Kar je Bog združil, naj človek ne loči.* (Mat. 19, 6.) In ko so ga farizeji skušali ter vprašali: Če je pripuščeno možu od žene ločiti se? je odgovoril, da je Mojzes judovskemu ljudstvu zavoljo trdobe njihovih src pripustil ločilni list (ženi) pisati in se ločiti, ali od začetka ni bilo tako. In ko ga doma učenci ravno za to vprašajo, odgovori: »Kdorkoli se loči od svoje žene in drugo vzame, prešestuje nad njo. In ako se žena loči od svojega moža, in se z drugim omoži, prešestuje.« (Mark. 10, 2—12; Mat. 19, 9.) Kako žalostne nasledke bi imelo za poročence, otroke, državo in cerkev, ko bi zakon ne obstal zmirom in bi se, kdor hoče, iz ničevih pretvez smel ločiti! Kako bi še-le potem jeza, sovraštvo, sebičnost, mesenost, razuzdanost ljudi zlorabile in onečastile! Brezvestno bi se prelamljala zakonska zvestoba, mož ali žena bi se z drugimi pečala; vse to bi ju spodbadalo ločiti se, ko sta se naveličala drug drugzega. Ves svet bi bil poln zmešnjav in nesreč in pohujšanja, ako bi bilo to pripuščeno.

Vendar se včasih primeri, da se zavoljo važnih vzrokov od duhovne gosposke, ki je od Boga prejela pravico vse zakonske zadeve vravnati, in od posvetne oblasti, kolikor se tiče časnih rečij, dovoli, da se mož in žena ločita od mize in postelje, ali zakonska zveza med njima še ostane in nobeden teh ločenih ne sme v nov zakon stopiti. To uči apostelj (I. Kor. 7, 10. 11.) ko pravi: *Tem pa, ki so v zakonu, ne zapovem jaz, ampak Gospod, da naj se žena od moža ne loči; ako se pa loči, naj ostane neomo-*

žena, ali naj se pa s svojim možem spravi. Tudi mož naj žene od sebe ne spusti.

Torej vas, dragi moji, ne sme motiti, ako se tu in tam sliši ali bere, da se je kateri zakonski ločil in sklenil nov zakon (navadno s tisto osebo, s katero je prej v prešestvu živel), kakor bi bil to pravi in veljaven zakon. Naj prestopi katoliški kristijan h kakoršnikoli veri, naj gré v katerikoli kraj hoče, njegov prejšnji zakon je in ostane veljaven, dokler smrt jednega ne vzame in loči, in nova zveza je v vesti in pred Bogom neveljavna, naj bi jo tudi vse države na svetu razglasile za postavno. Iz tega, preljubi moji, tudi spoznate, kako nespametno ravnaajo krščanske države, ki svojih postav ne osnujejo na podlagi edinoprave božje naredbe. Le sv. katoliška cerkev nasproti vsem drugim verstvom in državam neomahljivo drži zastavo nerazvezljivosti zakonske in jej pripisuje toliko častitljivost.

Najbolj častitljiv pa se nam zakon po nauku krščanstva kaže:

3. v svoji lastnosti kot zakrament. — Kakor sem že omenil, bil se je zakon v teku stoletij (ne samo pri paganih, temveč tudi pri judih) oddaljil od svoje prvotne ustanove, ker je bil skrhal edinost in nerazvezljivost. Ljudje so se v svoji spačenosti ločili, druge jemali, pa vvedli tudi mnogoženstvo. Ali Jezus, ki je prišel iskat, kar je bilo zgubljenega, popraviti in zveličat, kar je bilo pokvarjenega, ni le zakonu prvotni, vzvišeni, pa takrat zgubljeni značaj povrnil, temveč mu je še novo čast in svetost podelil, ga spopolnil ter povzdignil med sedme svete zakramente.

Sveti očetje, kakor Epifanij (háres. 67.), Ciril Aleksandrijski (Lib. 2. in Joann. 2.) učijo: Zveličar je zato hotel s svojo navzočnostjo ženitnino v Kani Galilejski počastiti in poveličati, da bi zakon vernikov sploh blagoslovil, posvetil in mu podelil svojo nebeško milost. Tudi prvi čudež, ki ga je storil na ženitnini, potrjuje nas v tem prepričanju. Ž njim je hotel Jezus zakonu podeliti čeznatoren značaj. Ako hočejo zakonski svoj čeznatorni namen doseči, t. j. sebe in svoj zarod zveličati, morajo se čeznatorne milosti vdeleževati. Tudi pri poroki vernikov je Gospod s svojo čudežno močjo zraven, da bi, kakor je takrat vodo v vino, spremenil zgolj človeško prizadevanje — v pravo krščansko; natorno ljubezen — v višjo duhovno. On pridruži človeški moči, katera more zajemati le vodo, svojo božjo moč, in voda se spremeni v

krepčajoče vino, ki posladi mnoge težave in prizadevanja zakonskega stanu.

Zatorej zakon ni več samo posvetna zveza, le državna pogodba, kakor bi ga brezverni postavodajalci v raznih deželah radi vpeljali (ali so ga že res), da bi se možki in ženska samo pred posvetno gosposko (pred županom ali okrajnim glavarjem itd.) poročala ter svojo zvezo sklenila. Tak zakon (civilni) sloni pač na slabih nogah, kakor žalostne skušnje spričujejo v raznih deželah. Zakon je in ostane versko dejanje, katero se ima v obličju sv. cerkve vršiti. Pred božjim oltarjem se ta sv. zveza, katera sloni na medsebojni ljubezni in vdanosti dveh oseb različnega spola, vpričo katoliškega mašnika in krščanske družbe, sklepa in zaprisega ter vdeleži nebeškega blagoslova. Kar se je godilo v raju in v Kani Galilejski, to se ponavlja pri katoliški poroki. Kakor sta Adam in Eva pred Bogom, ženin in nevesta v Kani pred Jezusom in njegovimi učenci zvezo svojih src sklenila in božji blagoslov prejela, tako ženin in nevesta pred mašnikom svoj zakon skleneta in cerkveni blagoslov ter nebeške milosti prejmeta. Zato v soglasju skoro vseh stoletij uči nezmotljiva katoliška cerkev v tridentinskem zboru (24. s.): *Kdor trdi, da zakon ni pravi, jeden izmed sedmih zakramentov, od Jezusa Kristusa postavljen, in da milosti ne deli, bodi iz števila vernikov izbrisan.* In rajni papež Pij IX. kakor tudi sedanji Leon XIII. sta vsemu svetu vnovič v spomin poklicala: *Med verniki ni nobenega zakona, ki bi ob jednem ne bil zakrament.* (Encyc. 1852. Encyc. 10. Febr. 1880.)

4. To častitljivost in vzvišenost krščanskega zakona ima pred očmi, ker ga predstavlja kot podobo zaveze Jezusove z njegovo brezmadežno nevesto sv. cerkvijo: *Mož je glava žene, kakor je Kristus glava cerkve; in možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus cerkev ljubil.* Zedinjenje Jezusovo s cerkvijo pa je čeznatorno, milostipolno, zveza, ki ima namen *cerkev posvetiti, očistiti . . . da bi bila čista in neomadeževana.* Zato mora biti krščanski zakon, da bo prava podoba te zveze, tudi zedinjen s čeznatorno milostjo, vsled katere se morejo zakonski v medsebojno posvečevanje ljubiti in do smrti stanovitni ostati. In apostelj pri- stavi: *Ta zakrament je velik, pa več en v Kristusu in cerkvi.* (Efež. 5, 22 id.) Zakon je tedaj velika skrivnost, ker pomenja to čudovito zvezo Jezusovo s cerkvijo. Pa to častitljivost ima zakon *le v Kristusu in cerkvi*; torej izvan cerkve, izvan Kristusa tega nima; tudi izvan cerkve se nahaja zakon, ali ravno tiste skrivnosti

mu manjka, vsled katere je zakon milostipoln, ali z nevidno milostjo združeno (vidno) znamenje; to je ravno zakrament.

Tako naj bi si torej zakonski prizadevali to podobo vedno posnemati, se medsebojno presrčno ljubiti, podpirati, jeden za drugega skrbeti, kakor stori Zveličar svoji cerkvi. Potem med njima ne bo razdvoja, prepira, sebičnosti, sumničenja, zdražb, zgolj počutnosti, ampak mir, edinost, zastopnost, sreča in zadovoljnost. Le ako imajo zakonski to vzvišeno podobo pred očmi, potem bodo mogli spolniti svojo imenitno nalogo, potem bo iz krščanskega zakona izviral obilen blagoslov.

II. Naš Gospod Jezus Kristus je zakon v zakrament povzdignil, ga posvetil in z milostmi obdal zavoljo njegove imenitosti. Zakon je namreč zeló važen za poročence same, za otroke, za cerkev in državo; in če se sveto ne drži, nastane veliko hudega. Zakon je važen

a) za zaročence gledé njihovega časnega in večnega blagra. Zakon vravná in v pravi red deva njune časne in dušne zadeve; on natorno ljubezen v prave meje devlje in posvečuje, soproga si imata postati pomočnika in tolažnika v dušnih in telesnih potrebah. Zatorej je zelo važno, kaki dve osebi se zedinita. Vsak človek si želi dobrih sosedov, zato ne gre rad stanovat med prepirljive, surove, tatinske, obrekljive . . . ljudi; sicer mu za dolgo časa ogrené vse življenje. Kdor v zakon stopi, tudi vzame ali gré v hišo stanovat z jedno osebo. Ako človek pri slabih ljudeh le stanuje, poišče si prilično lahko drugo stanovanje. Ali kdor je prišel k hudobni zakonski polovici, ta se ne more preseliti, dokler smrt vrat ne odpre. Koliko bridkostij in križev lahko slab mož, hudobna žena prizadene svojemu soprogu in mu ogreni vse življenje! Nasproti pa, če dve bogaboječi osebi vkup prideta, kako ljubeznivo in mirno se lahko imata!

Tako je tudi v večnih zadevah. Cela večnost zakonskih je mnogokrat odvisna, kako in s kom so se zaročili. Gotovo bi bil marsikateri kristijan v nebesa prišel, če bi se ne bil oženil, ali ravno te in one osebe vzel, od katere je bil k lakomnosti, goljufiji in drugim pregreham zapeljan. In nasproti je bil že jeden soprog od družega k pobožnemu, krščanskemu življenju spodbujen, ko bi se bil sicer v lahkomišljenosti pogubil. Dan poroke je zeló važen za zakonske in mnogokrat odločilen za vse življenje. Gledé na to modri Sirah (26, 1. id.) piše: *Srečen mož, ki*

ima dobro ženo, zakaj število njegovih let bo še jedenkrat toliko . . . Dobra žena, dober dar; ona bo delež bogaboječih, in dana možu zavoljo njegovih dobrih del . . . Hudobna žena pa je kakor jarem volov, ki semtertje vlečeta; kdor njo ima, je kakor kdor škorpijona prime. Žena pijanka je velika jeza in njena sramota in ostudnost se ne bo prikrla. To velja nasproti tudi o možu.

b) Ravno tako imeniten je zakon za otroke gledé njih časnega in večnega življenja. Sv. cerkev je kraljestvo božje na zemlji. Kakor to kraljestvo po zakramentu mašnikovega posvečevanja dobiva svoje voditelje, tako dobiva po zakonu veden naraščaj svojih podložnikov. Po zakonskem stanu se človeški rod obdrži; on daje zemlji nove prebivalce, državi nove državljane, cerkvi nove ude, nebesom nove izvoljene. In ravno v tem obziru so krščanski zakonski nekako namestniki trojedinega Boga. Nebeški Oče jim je odstopil en del svoje stvarivne moči. Sin božji jih je izvolil za svoje sodelavce, ker sad njegovega odrešenja v dobro pride njihovim otrokom. Sv. Duh jih je privzel za pomočnike pri zidanju novih tempeljnov, v katerih želi prebivati in s svojo milostjo delovati.

Te svoje visoke naloge naj bi se vselej zavedali in otroke dobro odgojevali, kajti na izreji je časna in večna sreča lčžeča. Ako se stariši ne menijo za odgojo svojih otrók, ali jim celó slabe zglede dajejo, da otroci slišijo prepire, kregre, preklinjevanja, vidijo slabe reči, ni čuda potem, da zabredejo v grehe, in hudobije, katere jih v časno nesrečo pahnejo in katerih se morda več ne znebijo vse svoje življenje, tako, da bodo mnogoteri otroci ob sodbi starišem očitali: Če bi me vi bili bolje odgojili, name pazili ter me kaznovali, ne bil bi zdaj pogubljen.

Nasproti pa se mnogoteri še v poznih letih z veseljem spominjajo svojih starišev, ki so jih lepo odgojevali, napeljevali k čednosti, molitvi, pobožnosti, k delavnosti, varčnosti, zmernosti — in tako temelj postavili za njih poznejo srečo in blagostanje. Dober oče in skrbna mati svoje otroke vedno k dobremu napeljujeta ter jih od hudega odvračujeta. Pač bodo ob sodbi tudi mnogi spoznali, da se imajo za nebesa svojim ljubim starišem zahvaliti. Zato sveto pismo na mnogih krajih tako priporočuje *poduk za otroke in krščansko odgojo*. (Etež. 5, 4.) *Kdor ljubi svojega sina, pravi modri Sirah (30, 1.), ima ga vedno pod šibo, da se ga veseli na poslednje. Šiba in svaritev podeljujete modrost; deček pa, ki je svoji volji prepuščen, dela sramoto svoji materi, bere se v bukvah Preg. (29, 15.)*

c) Nič manj imeniten je zakon za občino, za posvetno in duhovno vladanje. Občina je le potem srečna, če ima dobre sosede. Ti pa ne padajo z neba, temveč se morajo odgojiti. Odgoja se pa ravna po zakonskih ljudeh — torej je slednjič od zakona sreča občine odvisna. Le pomislimo: Kdo dela nemir, zdražbe, prepir v soseskah? To so surovi, nenravni ljudje. Kdo prizadene toliko rev v družinah, toliko stroškov občinam po pregrešnih znanjih in nezakonskih otrocih? To so brezverni, sprijeni ljudje, potepuhi in vlačugarji. Zakaj so taki? Ker so jih stariši slabo odgojili in pozneje mojstri in gospodarji slabo nadzorovali. In če vi, meščanje, mojstri, gospodarji, kmetovalci, morate dokaj plačevati za kaznilnice, za oskrbovanje nezakonskih otrok . . . marsikateri plačujejo le kazen za svoje grehe, ki so jih zakrivali s slabim zgledom, napačno odgojo, s pomanjkljivim nadzorovanjem svojih poslov itd. Skratka, ako se zakonske dolžnosti natanko spolnujejo, potem je pričakovati — dobrih otrok — gospodarjev — gospodinj — meščanov — kristijanov. Od tega pa odvisi sreča in blagor za občine, fare, dežele, za cerkev in državo.

Če vse to pomislimo, moramo pač reči, da je zakon zelo važen za človeštvo.

Ker je pa zakrament sv. zakona tako častitljiv in imeniten, zato skazujmo čast in spoštovanje temu sv. stanu. Zato naj se vsi tisti, ki mislijo stopiti v zakonski stan, spodobno nanj pripravijo ter vredno prejmo zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa. Kajti kdor se pred poroko ne vredno spové in obhaja ter s težkim grehom pred altar stopi, stori trojen božji rop, in mesto blagoslova prekletstvo božje nese od altarja. Sklepajte v imenu Jezusovem svoje zakone, da bote osrečeni, kakor ženin in nevesta v Kani Galilejski. — Vam pa, ki živite v zakonu, veljajo besede sv. Pavla (1. Tim. 4, 14.; 2. Tim. 1, 6.): *Nikar v nemar ne puščaj milosti, katera je v tebi, katera je bila dana . . . obudi milost, katera je v tebi po pokladi rók* (duhovnikovih ob poroki). Oživite jo zopet, sodelujte ž njo, spolnujte zvesto vse dolžnosti, da se bote kedaj s svojimi otroci mogli znati pri nebeški ženitnini. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Jezus: izveličavno ime.

Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti. Ap. dj. 4, 12.

A. 1. Danes nas sv. mati cerkev vse k veselici pelja, ko je komaj nastopila dôba ženitve in posvetnega razveseljevanja. Pred oči nam stavi najsvetejšo gostijo, pri kateri sta bila Jezus in Marija navzoča, in bi morala biti podoba ali zgled za vsako krščansko ženitnino ali veselico. Ta Kananska ženitnina ali zgodba nam pa najboljše spričuje, da je Jezus vsemogočen pomočnik ali Zveličar, ki pobožnim revežem na priprošnjo Marije Device deli telesne in dušne dobrote ali milosti.

2. To nam spričuje pred vsemi prvaki apostolov, sv. Peter, v svoji današnji pridigi do trdovratnih judov, kakor ste jo v svetem berilu slišali. Peter in Janez gresta molit v svetišče; pred vratmi je beračil šepav revež, katerega je sv. apostol Peter ozdravil. Ko hudobni judje to vidijo, tirjajo apostola na odgovor. On pa jim ostro reče, da v imenu Jezusa Kristusa nazareškega, ki ste ga vi križali, v tem stoji ta pred vami zdrav; v nikomr drugem ni zveličanja. *Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.* (Ap. dej. 4, 12.)

3. Vsi smo pozvani k nebeški gostiji, k Jezusu in Mariji. Kako pa to, da ljubi Jezus pravi: Veliko je pozvanih, pa malo je izbranih! Ker premnogi ne iščejo v Jezusu zveličanja, zato ga tudi ne najdejo; Jezus je izveličavno ime, zato nam ga sveta cerkev danes tako prisrčno priporočuje v češčenje in moljenje. In jaz mislim danes kratko pokazati: **K o m u j e i m e J e z u s z v e l i č a v n o.**

Ljubljene ovčice Kristusove! prav pazljivo me poslušajte, saj ni drugega imena pod solncem, v katerem bi mogli zveličani biti — razven presv. sladko ime: Jezus.

B. Srce Jezusovo je izreklo velikodušno besedo: *Sim človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.* (Luk. 19, 10.) Brez izjeme vse ljudi tedaj želi ljubi Jezus pri sebi imeti na nebeški ženitnini; posebno pa je ime Jezus zveličavno:

1. z a n e d o l ž n e. — Jutri je god svete Neže, device in mučenice. Ta deklica, komaj 13 let stara, zbrala si je Jezusa za ženina in ni hotela nič slišati o svetu in posvetnih snubačih. Jezus ji je bilo najljubše ime, najprijetnejša oseba. Zanj je darovala

svoje premoženje, mlado življenje, za Jezusa prelila svojo nedolžno kri. To ime Jezus ji je bilo pa zveličavno. Njeni lastni stariši so jo pokopali, ponoči pa so hodili na gomilo jokati in moliti. Ko tako neko noč na grobu v solzah molijo, prikaže se jim njihova hčerka med trumo belih devic, obdana z nebeško krasoto; v rokah je držala belo jagnje, ter jim reče: »Ne jokajte več, ljubi stariši! saj uživam nebeško veselje. Radujte se z menoj, ker on, katerega sem iz celega srca ljubila, mi je dal krono večne slave.« — Pa tudi vam, pošteni mladeniči in nedolžne deklice, bo ime Jezus zveličavno, ako se po zgledu sv. Nežice obnašate, ali živite. *Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.* (Dej. ap. 4, 12.) Veselite se torej danes, ve nedolžne duše, okoli Jezusa; pa tudi ti, ljubi kristijan, ki nedolžnosti več nimaš, ne smeš v žalosti omedlevati, zato ne, ker ime Jezus je zveličavno:

2. tudi spokornikom. — Namesto dolge vrste takih postavim vam samo jednega pred oči, in ta je sv. Sebastijan, današnji godovnjak, živi zgled pravega spokornika. Ta svetnik je po Slovenskem dobro znan, dasi je bil na Francoskem rojen. Že od mladosti je bil goreč služabnik Jezusa Kristusa. Zaradi njega se je dal na drevo privezati in s pušicami ali sulicami nastreljavati ter z baticami do smrti grozno biti. Vse je veselo trpel za Jezusa, nebeškega kralja, dobro vedoč, da nobeno drugo ime mu ne more v nebesa pomagati razven presveto sladko ime Jezus.

Kako tolažljivo je to za nas in za vse spokornike, kateri so že greh zapustili, se ga spovedali, ter stopili na ozko stezo po-božnega življenja, ki za Jezusom v nebesa vodi. Ti si privezan na suho drevo trdega uboštva; le za pokoro to pretrpi po zgledu ubožnega Zveličarja, ki je pribit na trdem lesu umiral. Hudobneži streljajo pušice laži in zaničevanja v tvoje lice, srce, noge; zaradi Jezusa, po zgledu sv. Sebastijana vse potrpi, in dobil boš zlato krono v nebesih. Ne daj se prekaniti od posvetnjakov, ne goljufati od svoje slabe poželjivosti, ne zapeljati od prilizljivih prijateljev; ostani Jezusu zvest spokornik. *Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti.* (Ap. dej. 4, 42.) Kaj pa ti tam tako težko držiš svojo glavo; kaj ti greni tvoje srce, da ti je lice vse zeleno? O, poznam tvojo tugo! Tvoje oko mi pravi: oh! grehi me težijo; srce me peče, morda ime Jezus za-me ne bo izveličavno! Take obupne, malosrčne misli ti, ubogi grešnik! moram odpoditi; zato rečem, ime Jezus je tudi izveličavno:

3. za grešnike. — Ne odkimavaj mi z glavo; ne dvomi tega v svojem srcu, govoreč: »Moji grehi so preveliki, da bi jih še Bog odpustiti mogel ali hotel! Sicer je res, da trdovraten grešnik si ne zasluži drugega, ko kazen večnega zavrženja. Pa neskončno usmiljeni Bog še tudi nesrečnemu grešniku vso svojo milost ponuja in deli, da se uresničujejo besede božjega Duha: *Kjer je bil greh obilen, bila je še obilnejša milost.* Tako tolažljivo namreč piše od sv. Duha navdihnjeni apostol Pavel Rimljanom, ki so bili v pregreho malikovanja celó pogreznjeni. Pa milost božja jih je izbrala za glavo krščanstva. Kje je več svetnikov zraslo, kakor na poljanah rimskega cesarstva? Kje je več mučenikov za Jezusa umrlo, če ne pod žezlom rimskih strahovalcev? Ondi, kjer so bile največje kopice grehov, ondi so se pokazali nezmerni vršaji neskončne milosti božje. Ime Jezus jim je bilo izveličavno, kakor nekdam krutemu Savlu, preganjalcu kristijanov in Jezusa Kristusa.

Bodoči petek imamo god spreobrnitve sv. Pavla. Ta mož je pač živi zgled nesrečnega grešnika. Preganjal je kristijane; kar škripal je z zobmi, če je videl ali čul kristijana; same jeze se je penil nad Kristusom. Pa ljubi Jezus se je tega reveža usmilil ravno na njegovi grešni stezi, ko je jahal v Damask kristijane lovit. Milost Gospoda Jezusa Kristusa ga prešine, spreobrne, posveti. Iz Savla postane Pavel; iz preganjalca apostol, iz grešnika se izcimi svetnik; vse to pa se je zgodilo iz moči, katero daje ime Jezus, kar sv. apostol Pavel sam večkrat očitno spoznava. Tako piše Korinčanom: *Po milosti Boga pa sem to, kar sem; in njegova milost v meni ni bila prazna, ampak sem več ko vsak njih delal; vendar ne jaz, ampak milost božja z menoj.* (I. Kor. 15, 10.) Ta apostol je Jezusa čez vse ljubil; to sv. ime Jezus mu je bilo vedno v srcu in na jeziku; v svojih listih in pridigah je ime Jezus neštivilnokrat izrekel. Dobro je namreč vedel, da — *nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti* — razven presveto sladko ime Jezus.

C. Tako smo torej danes spoznali, da ime Jezus je izveličavno ime: *n e d o l ž n i m, s p o k o r n i k o m, pa še celó ubogim grešnikom.* Zakaj tedaj iščeš svoje sreče in zveličanja tam, kjer ga ni! Zakaj svoje srce vesiš na tako ime in osebo, ki ti more le nesrečo in pogubljenje prinesti? Ravno zvonovi mrliču zvonijo, kateremu sem včeraj podelil sv. popotnico; prav pobožno je stara žena sprejela presv. rešnje Telo, Jezusa Kristusa, in danes

se njena duša že pri njem v nebesih veseli! — Ljubimo tudi mi Jezusa, naj bi tudi nam to presv. ime Jezus bilo izveličavno! Amen.

Simon Gaberc.

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Sveta vera neogibno potrebna.

Kakor si veroval, tako se ti zgodi.
Mat. 8, 13.

K evangeliju današnje nedelje, tretje po razglašenju Gospodovem, ki ga je spisal sv. Matej, pristavi sv. evangelist Luka še to podrobnost, da si stotnik kot pagan ni upal sam iti k Jezusu, da bi prosil za svojega bolnega, že umirajočega hlapca, marveč da je naprosil judovske starašine, naj gredó prosit v njegovem imenu. Le-ti gredó in podpirajo stotnikovo prošnjo rekoč: Vreden je, da mu to storiš, kajti on ljubi naš narod in nam je sezidal shodnico. In Jezus je šel ž njimi. Ko pa ni bil več daleč od hiše, pristopil je k njemu stotnik s prijatelji in mu reče: Gospod, ne trudi se, zakaj nisem vreden, da greš pod mojo streho, zavoljo tega se tudi nisem vrednega štel k tebi priti, temveč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen. Oba evangelista pa se ujemata v nadaljnem pogovoru, v katerem nam paganski stotnik krasno dokaže, zakaj da popolnem zaupa Jezusu, kot vojak govori po vojaški. Gorjé nižjemu vojaku, ki bi ne storil tega, kar mu ukazuje njegov višji poveljnik. Pri vojakih se ne dá nič pogajati ali ugovarjati. Tukaj velja le kategorični imperativ: moraš, če ti je še življenje drago. In zaključek njegovega priprostega dokaza je: Kakor moram jaz, ki sem višji vojak, storiti vse, kar mi reče oni, ki je še višji od mene, in kakor mora vsak vojak, ki je pod mojo oblastjo, takoj storiti vse, kar mu jaz ukažem; tako, o Gospod, mora se zgoditi, kar ti ukazuješ. Ti pa si vsemogočni Bog, vse v nebesih in na zemlji mora biti pokorno tvoji besedi; toraj še ni treba hoditi v mojo hišo, kar tukaj na ulicah izreci svojo oblastno besedo, — reci bolezn, ki stiska mojega hlapca: »Bolezen, pojdi!« in bolezen pojde od njega, pa bo takoj zdrav!

I. Predragi, kako ganljivo je to dokazovanje stotnikovo! Saj je še Jezusa ta njegova trdna vera tako ganila, da se je začudil in je postál ter rekel zbrani množici: »Resnično vam povem, tolike vere nisem našel v Izraelu.« Hoče jim reči: Sramovati bi se morali

vi, Izraelci, vi, izvoljeno ljudstvo, da vas v veri daleč prekosi tujec — pagan! In če pomislimo, da je bil v tistih časih stotnik pač jedna najmenitnejših oseb v mestu — kakor sedaj kaki general, znali homo še bolj čislati njegovo očitno spoznanje svoje vere v Jezusa. Kar očitno na javnem trgu pred zbrano množico na glas spozna, da je Jezus Kristus pravi Bog, Gospod nebes in zemlje, pa tudi tako ravna kakor veruje ter se ponižno klanja njegovemu veličanstvu. Iz tega pojasnila razvidimo, da si Jezusove ljubezni ne moremo lažje nakloniti, ob enem pa tudi samim sebi koristiti, kakor če trdno verujemo vse, kar nas Jezusova cerkev uči. Zato vam hočem ob kratkem dokazati, da nam je sv. vera neogibno potrebna zato: a) ker jo Bog zahteva in b) človek potrebuje.

I. Da nam je sv. vera neobhodno potrebna, če hočemo zveličani biti, in da brez vere ne moremo Bogu dopasti, to bi že lahko vedeli, ko bi nam tudi Bog ne bil posebej zapovedal, da moramo verovati. Bog je namreč človeku mnogo resnic razodel. Bog neskončno modri pa ne stori ničesar brez namena; kar velja za vse božje delovanje, to velja tudi gotovo o božjem razodenju. Ako je že Bog po očakih in prerokih ter slednjič po lastnem svojem Sinu človeštvu govoril, je pač dovolj jasno, da je to storil edino le za to, da bi ljudi podučil ter je njegova volja, da ljudje radovoljno poslušamo njegove besede in z veseljem sprejmemo njegove nauke. Nobenemu človeku, in naj bi bil tudi najnižjega stanu, ne more biti vse jedno, če se njegova beseda posluša ali ne — če se mu verjame ali pa ne, kar pripoveduje; in pravična jeza bi prevzela slehernega gospoda, ako bi mu njegov lastni služabnik ne hotel verjeti ali bi celo zaničeval njegove besede. In Bog, najvikši gospod, ki je svojega služabnika, — človeka iz nič vstvaril, naj bi se nič ne zmenil za to, ali hoče verno sprejeti njegovo besedo ali ne? Kaj tacega si ne moremo misliti o najsvetejšem Bogu, kajti sicer bi nehal neskončno pravičen biti.

Glejte, že pamet nam pravi, kako zopern mora Bogu biti tak človek, kateri ne veruje; in more li tak pričakovati, da ga bode še celo Bog poplašal kdaj ter k sebi vzal? — Kar nam pa že pamet narekuje, to je tudi Bog sam večkrat naznanil in vero naravnost zapovedal kot podlago vsemu drugemu, kar je še treba na poti proti nebesom. Jezus je rekel Nikodemu: *Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temveč da bi bil svet*

po njem zveličan. *Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sinu božjega.* (Jan. 3, 17. 18.) Bog bi ne mogel tako govoriti, ako bi odločno ne zahteval vere od nas. *Kdor ne veruje, je že sojen* t. j. zanj ni nič več drugega treba, večno pogubljenje je takemu že zagotovljeno, naj sicer živi, kakor hoče. Zares jasniše in odločniše bi Jezus ne mogel govoriti. — Pa poslušajmo še, kako nazadnje pred vnebohodom naroča svojim učencem: *Pojdite po vsem svetu, pravi, in oznanujte evangelij vsej stvari. Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 16, 15, 16). Tudi te besede so dovolj jasne. Ako Kristus zapoveduje učencem, da naj evangelij oznanujejo vsem stvarim: ali ni mar v tem že izrečena njegova druga zapoved za vse stvari, da morajo oznanovani evangelij tudi sprejeti? Da jim ni kar na prosto dano verovati ali pa zavreči, kaže dovolj resno dostavek: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* — Ob jednom pa tudi Jezus natanko določi, kaj moramo verovati. Namreč to, kar njegova sv. katoliška cerkev uči; ker naravnost pravi: *Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik.* (Mat. 18, 17.)

K temu moram pa še pristaviti, da Jezus ni le tako govoril, marveč da je tudi delal tako, dokler je bil na zemlji. Vero je povsod najprej zahteval. Čudeže je le tedaj delal, kadar je vero videl ali pa hotel vero obuditi; kjer vere ni našel, pa je tudi ni mogel pričakovati, tam ni storil nobenega čudeža. Tudi milosti svoje je le tam delil, kjer je našel vero in zaupanje. Farizejem pa, ki niso verovali, ni mogel pomagati; vse, kar je mogel storiti zanje, bilo je to, da se je jokal nad njimi.

Bog tedaj odločno zahteva vero od slehrnega, kateri se hoče zveličati; pa tudi mi potrebujemo vere kot prvega in najpotrebnejšega pomočka, če hočemo tukaj na zemlji pošteno živeti in tamkaj večno zveličani biti.

II. Večkrat se sliši nespametna in bogokletna beseda: »Naj človek veruje, kar hoče, da le pošteno živi! Dajte nam ubogljivih otrok, zvestih in pridnih poslov, prijaznih sosedov, vestnih sodnikov in uradnikov, potem vam je vse jedno, je-li kdo krščen ali ne; naj bo kristijan ali pagan, katolik ali protestant, papežev ali razkolnik, deist ali ateist ali kar že hoče. Cednost hočemo in pridnost, pa poštenost, pa zvestobo, pa gorko bratovsko ljubezen — za vero nam ni!«

Kaj Bogu nasproti pomeni tako drzno govorjenje, to sem že poprej pokazal; torej mi le še preostaja pojasniti, kolika nesmisel je govoriti o istinito poštenem in čednostnem življenju brez vere. — Veste li, komu so podobni ljudje, kateri sicer hočejo čednost, a vero zametujejo? Taki ljudje se mi zdé kakor vrtnar, kateri hoče v jeseni sadje nabirati na nekem drevesu, kateri pa ravno to drevo že vzpomladi izkoplje iz zemlje in ga v zrak obesi. Menite li, da za čednost ni treba podlage? Mar mislite, da je čednost rastlina, katera raste in obrodi na vsacih tleh? mar si domišljate, da se bode ta nebeška rastlina obnesla tudi na golem kamnu, na pohojeni poti, med trnjem in osatom? Kaj še! Vera pa čednost sta si v tako tesni zvezi, da si prave, res temeljite čednosti brez vere niti misliti ne morem. Povdarjam: prava, temeljita čednost, kajti svet se v tej reči večkrat zelo moti in imenuje marsikoga za čednostnega, ako le semtertje kaj dobrega stori, ter kaže neko zunanjooliko.

Ne, v resnici čednosten, zares poštenjak je le oni človek, ki ima resno in trdno voljo vse svoje dolžnosti natanko spolnovati; kateri se raje odpové najprijetnijim rečem in si raje naloži najzopernišje težave, kakor da bi se le za las premaknil s poti pravičnosti; v resnici čednosten je le oni blagi človek, kateri se resno trudi vse strasti svojega srca ukrotiti, polagoma tudi malih napak se iznebiti ter v dobrem vsestransko napredovati. Kristus je naročil svojim pridigarjem: *Učite jih vse spolnovati, karkoli sem vam zapovedal.* In sv. apostelj Jakob piše: *Ako kdo celo drugo postavo spolnuje, pa se le v eni pregreši, kriv je vse postave.* O taki temeljiti čednosti in poštenosti velja, da je le na podlagi svete vere mogoča.

Vera nas šele prav pouči, katerih napak in zlobnosti se moramo varovati in katerih čednostij si prisvojevati; samo natorni razum nam ne zadostuje, tudi ne, ko bi kdo po svojem natornem razumu jasno sprevidel, česa se mu je treba varovati in kaj mora delati in spolnovati, pa ne našel v sebi dovolj moči, da bi to tudi res storil, kar za prav spozna. Nikdar namreč ne smemo pozabiti, da po izvirnem grehu je volja človeška močno oslabela in opešala, strasti imajo nad človeškim srcem silno veliko oblast. Samo natorni nagibi in samo natorni pomočki tukaj ne zadostujejo, — ne zmagujejo! Le sveta vera nam kaže nagibe, kateri so dovolj močni, da našo slabo voljo odtegnejo od hudega in jo nagnejo k dobremu: verni človek je živo prepričan, da ga

božje oko povsod opazuje, da vidi tudi njegove najskrivnejše misli in želje; da bo moral odgovor dajati od vsakega dejanja, od vsake besede in celo od vsake še tako skrite misli in želje; verni človek je preverjen, da bo po smrti večne, neizmerno velike sreče in radosti deležen, ako stanovitno ostane v dobrem, če se pa v greh pogrezne, v grehu ostane ter umrje v grehu, da bo vekomaj zavržen v strašno brezno, kjer bode brez konca in kraja trpel nedopovedljive bolečine in britkosti; verni človek dobro pozna nečimernost in minljivost posvetnega veselja, torej ga nič kaj ne mika; verni človek pa tudi pozna ljubeznivost neskončno dobrotljivega Boga, zgodaj se razvname v njegovem srcu sinovska ljubezen do najboljšega Očeta in ta hvaležna ljubezen v kristijanovem srcu je še najmočnejši nagib, ki ga greha varuje in v dobrem utrjuje.

Sveta vera nam pa tudi ponuja silno močne pomočke, da se moremo greha varovati in v čednosti rasti; kolika moč zoper naše strasti se zajema v zakramentu sv. pokore in sv. obhajila! koliko podporo ima verni kristijan v daritvi sv. maše in še v drugih milostih, ki nam jih Jezus tako radodarno ponuja v sveti cerkvi, kjer nas vedno vabi in kliče: *Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi in jaz vas bom pokrepčal!*

Res, da brez verskega prepričanja, brez verskega podučanja in brez milostij svete cerkve ni čednostnega in istinito blagega življenja. Tega nas prepričuje tudi vsakdanja skušnjava in zgodovina. Kaj je egiptovskega Jožeta rešilo v najhujši skušnjavi? Kaj ga je nagnilo, da se je junaško ustavil zapeljivosti sprijene poganske žene? Ali kaj je storilo Suzano tako junaško? Kaj ji je dalo moč, da je zvestobo ohranila, ko se ji je celo s smrtjo žugalo? — Vera, živo prepričanje: »Bog najsvetejši vidi!« — Kaj je dalo milijonom svetnikov nove zaveze tako junaško moč, da so v sredi izprijenega sveta tako angeljsko nedolžno živeli, da so rajše vse, tudi življenje zgubili, kakor poštenje srca? Ali ni bila mar sveta ljubezen, katero jim je prižgal ogenj svete vere, ki je plamtel v njihovem srcu?

Koliko moč da ima sv. vera do človeške volje, do človeškega srca, kaže nam še posebno jasno misijonska zgodovina vseh časov. Ako nima naša sv. katoliška vera tako velikanske moči, pa povejte, odkod pa ta čudež, da oni ljudje v poganskih deželah, ki so se pokristijanili, naenkrat vsi drugačni postanejo: iz tigrov in levov — krotka jagnjeta; iz stiskačev in oderuhov — rado-

darni miloščinarji; iz pijancev in požrešnikov — trezni in zmerni ljudje; iz grdih nečistnikov — čisti angelji v človeški podobi? — In če nima sv. vera take moči, kakor sem rekel: odkod pa ona tužna prikazen, ki se opazuje po vseh onih krajih, kjer je nekdanj cvetla sv. vera, potem pa so jo nehvaležniki zapustili ter se krivo-verstvu ali pa neverstvu vrgli v naročje; povejte, zakaj so sedaj tam jame razbojnikov in pustošine, kjer so bili nekdanj rajski kraji sreče in blagostanja, ko so še sv. vero čislali!

Prepričali ste se, da sv. vera nam je bolj potrebna, kakor vsaka druga reč tukaj na zemlji, da nam je najpotrebniša reč, ker jo sam Bog odločno zahteva od nas in ker brez vere ne moremo pošteno živeti in si ne zagotoviti niti časne, niti večne sreče. Oklenimo se torej svete katoliške vere z vsem svojim umom in spominom, z vsem svojim srcem; živa vera naj se nam razodeva v vsem našem mišljenju, v vsem našem govorjenju in pisanju, v vsem našem dejanju in nehanju. Tako bomo najlepše proslavljali našega Gospoda Jezusa Kristusa, kateri edini nas more resnično osrečiti tukaj na zemlji ter zveličati v nebesih. Amen.

2. Molčljivost.

Jezus je ozdravljenca rekel: »Glej, da nikomur ne poveš.« Mat. 8, 4.

A. 1. Takoj dva čudeža nam kaže današnji sveti evangelij. Jezus ozdravi stotnikovega hlapca od daleč in gobavca blizo sebe. Zgodilo se je pa to tako-le: (Mat. 8, 1—3.) In ko je gobavca ozdravil, zapovedal mu je Jezus: *Glej, da nikomur ne poveš.*

2. Čudežno! Zakaj bi ne pravil ljudem te zgodbe: zakaj bi ozdravljenec ne razlagal velike dobrote, katero mu je skazal božji Sin? Vzrok tega molčanja nam je pa povedal sv. Hijeronim, ki pravi: *Jezus je ozdravljenca zato rekel: Glej, da nikomur ne poveš, naj bi se ta mož ne bahal, koliko da pred Bogom velja, kako da ga Bog rad ima.* (C. Brev. Dom. 3. p. Epif. 1. 9.)

3. To velja, ljubi moji! pa tudi nam: Glej, da nikomur ne praviš. Sicer smo dolžni božje ime posvečevati: božje dobrote in milosti drugim razlagati je Bogu dopadljivo. Vendar so nekatere reči take, da jih moramo v molčljivost zakriti, da jih nikomur ne

poveš. — Molčati je zlato, govoriti pa blato. Zato vam mislim danes besedo spregovoriti o krščanski molčljivosti, pa tako, da rečem: Glej, da nikomur ne poveš: 1. čednostij svojih, 2. bližnikovih slabostij.

B. 1. Gobe so huda, nevarna bolezen. Velik, vsega usmiljenja vreden je tak siromak. Očiščenje gobavca je tedaj bila največja dobrotā; vendar mu je Jezus rekel: Glej, da nikomur ne poveš, naj bi nam s tem priporočil krščansko molčljivost. Dober kristijan vé in mora svoj jezik za zobmi držati. Tako tudi ti ne pravi svojih čednostij ali prednostij, ali: a) ne baha ti se. — Bahači so bili že ajdovskim Grkom in Rimljanom smešni in opahnjeni ljudje. Zgodovina pripoveduje o nekem grškem bahaču, ki se je v nekem društvu širokoustil, kako je na otoku Rodus visoko skakal in lepo plesal. Neki prijatelj dolgo posluša njegovo neslano kvašenje, konečno, ko se mu je le preveč zdelo, zakliče zbadljivo izmed vsega društva: »Hic Rhodus, hic salta!« Misli si, da je tukaj Rhodus, tukaj pleši — potem ti bomo verovali, drugače je pa tvoja beseda neprebavljiva baharija. — Tako po priliki je v svetišču delal evangelijski farizej, ki se je bahal svojih dobrih del in pobožnostij, govoreč: »Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojnik, krivičnik, prešestnik, ali tudi kakor ta cestninar. Postim se dvakrat v tednu; dajem desetino vsega, kar imam.« (Luk. 18, 11—12.) In tega bahača je Jezus ostro grajal in za vselej osramotil. Nam pa je Sin božji nauk dal, naj bi svoje pobožnosti in dobrih del ne razlagali v društvu, naj bi svojih lepih in velikanskih opravil drugim širokoustno ne razlagali, ko pravi: *Kadar tedaj miloščino daješ, ne trobi pred seboj; naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica; kadar moliš, idi v svoj hram, zapri vrata, in moli svojega Očeta na skrivnem; kadar se postiš, pomazili svojo glavo in umij svoj obraz, da ne bodo ljudje videli.* (Mat. 6, 2, 3. 6. 17.)

Sicer pa smo dolžni lepe zglede dajati b) naj bo Bog hvaljen, ne pa mi. Tako Jezus uči, govoreč: *Tako sveti vaša luč vpričo ljudij, da vidijo vaša dobra dela, in slavijo vašega Očeta, ki je v nebesih.* (Mat. 5, 16.) Vse imamo od Boga. Vse čednosti, vse prednosti ali talente ti Bog daje; vse dobrote dojdejo od Očeta luči, zato smo dolžni le tako govoriti, da bo Bog hvaljen in češčen v vsem in povesod, ne pa naša malenkost.

Kristijan bodi molčljiv: »Glej, da nikomur ne poveš!« čednosti svoje; pa tudi nikomur ne pravi

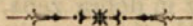
2. Bližnikove slabosti ali pregrešnosti. Še boljši in pobožnejši kristijani nekolikokrat radi in veselo govorijo in razlagajo in brez potrebe dalje naprej širijo slabosti ali tudi grehe drugih ljudij. Jezus pa nam nalaga dolžnost krščanske molčljivosti: »Glej, da nikomur ne praviš« bližnikovih slabostij; in sicer: α) resničnih. Vsak ima svoje slabosti; celo popolnega človeka ni; tudi mi imamo večje ali manjše pregreške. Zato moramo resnične slabosti poviti v krščansko ljubezen po Jezusovem ravnilu, ki pravi: *Vse tedaj, karkoli hočete, da vam ljudje storijo, tudi vi njim storite.* (Mat. 7, 12.) Kaj bi nam najbolj mrzelo, če ne raznašanje naših slabostij ali opravljanje. Le v posvarilo in v poduk nam in drugim smemo omenjati ali povedati resnične slabosti ali grehe drugih ljudij, v pridigah posebno (a pové naj se greh, grešnik pa zamolči). Saj je ljubi Jezus tako storil v priliki požrešnega bogatina in zapravljivega sina zato, da se mi učimo in greha varujemo, pravi sv. Krizostom. Drugače pa ne razlagaj resničnih pregreh bližnikovih, še manj pa:

β) namišljenih ne pravi. — O, so taki ljudje, ki široko-ustno lažejo, ali obrekujejo bližnjika, ki se jim je zameril, in mu grozne reči namislijo. In to se jim še dobro zdi, ako ga pri ljudeh očrnijo, mu poštenje vzamejo. Ti pa tega ne delaj, glej, da nikomur ne poveš kaj lažnivega. Sledeča zgodba te naj prestraši.

Sv. Narcis je bil škof v Jeruzalemu. Neki trije hudobneži se predrznejo grozne grdobe o škofu med ljudi raztrositi, ki so pa bile vse izmišljene. Svetega škofa to močno boli, pa vse Bogu na plačilo prepusti, ki tudi ni dolgo izostalo. Prvi je zgorel, drugi je gobav postal, tretji pa je oslepel.

C. Toliko tedaj danes o krščanski molčljivosti. Zapomnite si, dragi kristijani! ta kratki nauk. Glejte, da nikomur ne pravite ne sosedovih slabostij, ne svojih čednostij; v tihoti svojega srca hvalimo Boga in Jezusa Kristusa, ki nam daje ljubo zdravje, vse dobrote in milosti; naj bi med otroke Božje prišteti nebeškega Očeta hvalili pri Abrahamovi mizi v svetih nebesih vekomaj. Amen.

Simon Gaberc.

Priložnostni govori.

I. Poročni nagovor.

Ljuba ženin in nevesta!

Imeniten trenotek se vama bliža. Prišla sta v božji hram, da si podasta desnici in prejmeta prstan nerazvezljive zveze, posvečene in potrjene z milostjo sv. zakramenta. *Velik zakrament je to v Kristusu in v cerkvi.* (Efež. 5, 52). *Cerkev sama ga sklene, daritev nedolžnega Jagnjeta ga zaznamuje, angelji ga razglasé in Oče nebeški ga potrđi.* (Tertul.) Po tej zvezi, ki jo skleneta vpričo Boga in krščanske družbe, ostaneta skupaj, dokler vaju smrt ne loči. *Kar je Bog zvezal, naj človek ne loči.* (Mat. 19, 6.)

Že imata za seboj košček življenja, najlepši cvet — mlada leta. Doslej vama je teklo življenje vse bolj gladko, brezskrbno, zdaj pa se začne resnoben čas. Kako je bilo doslej, vesta; a kako bode za naprej? Ali bode pot, ki jo danes nastopita dolga ali kratka, s cvetjem posuta ali s trnjem preprežena? Odgovor na to je v božjih rokah. Upati smeta, da ima Bog za vaju še marsikaj sladkega medú pripravljenega, toda grenkega pelina se pa tudi ne ubranita. Ako bi človek hotel nebesa imeti tukaj na zemlji, kako jih hoče pričakovati onkraj groba?

Kopico naukov vama podam za slovo na vajina mlada leta in za spomin na bodoči stan: zdaj ko korakata čez prag, ki vodi iz samskega stanu v zakonski! Bodita, ljuba ženin in nevesta! bodita a) dober mož — dobra žena; b) moder gospodar — modra gospodinja; c) skrben oče — skrbna mati.

a) Da boš, dragi ženin! dober mož in ti, ljuba nevesta! dobra žena, treba vama je pred vsem ljubezni. *Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus svojo cerkev ljubil* (Efež. 5), uči sv. Pavel. *Žena naj bo možu v vseh (dopuščenih) rečeh podložna in udana.* (Efež. 5.) Srce človeško je ustvarjeno za ljubezen, kaj pa še-le srce zakonskih! In kakšna bodi ta ljubezen? *Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva, vse pretrpi, vse prenese, ne misli hudega, ne dela napačno . . . uči zopet sv. Pavel.* Vsak ima svoje napake in slabosti, tudi vidva jih bosta občutila. Potrpita torej drug z drugim, ne dražita drug drugega, ne jemljita za zlo vsake besedice, svarita s krotkostjo, zakaj lepa beseda najde lepo mesto, trda pa odskoči. Ne prena glita se v nevolji, ne razodevajte napak svojih drugim in ako se bi kdaj kaj sporekla, naj ne vé tega nihče drugi. *Vaša jeza naj mine pred solnčnim zahodom.* (Efež. 4, 26.)

Da bodeta dober mož in dobra žena, ohranita sveto zakonsko zvestobo. *Žena nima oblasti čez svoje telo, ampak mož, in mož nima oblasti čez svoje telo, ampak žena.* (I. Kor. 7, 2—4.) Gorjé

zakonskim, ki prelamljajo zakonsko zvestobo. Kletev in prepir je takim vsakdanji pogovor, blagoslov božji odide in angelji božji zapusté tako hišo. Veliko pohujšanje je taka nezvestoba za hišo in vso faro: Na zemlji živ pekel — v večnosti pa pečat pogubljenja.

Da bosta dober mož in dobra žena, potrebna vama je edinstnosti v vzgoji in gospodarstvu. Žalostno je, ako zakonska dajeta potuho otrokom, poslom in domačim: kar mož prav naredi, pa žena pokazi. Pogubno je, če mož in žena vsak na svoje vlečeta, Ako nečejo zakonski v mladih letih skupno gospodariti, morajo pa na stara leta skupno revščino ugřebati. Kdaj sta še vola voz kam potegnila, ako je jeden uprežen v ojnicah, drugi pa pri sori?

Da vaju bodo imeli za dobrega moža in dobro ženo, v čisljih bodeta morala imeti tudi potrpežljivost. »Potrpljenje je božja mast«, govori star in resničen pregovor. Modri nebeški Oče nas obišče časih z nadlogami, da nas poskuša. Ne bodita tedaj ošabna v sreči, ne mrmrajta pa tudi ne v nesreči. Veselje in žalost delita, podpirajta drug drugega, tolažita se v trpljenju in polajšano vama bode. O, da bi bilo več potrpljenja v zakonu, bilo bi tudi več zadovoljnosti!

V Rimu je cerkev, ki se imenuje cerkev miru (Chiesa di pace). V to cerkev se hodijo Rimci najrajši poročat. Pač lep nauk, ki si ga utisnita naposled v spomin, ako hočeta biti, ljuba ženin in nevesta! dober mož in dobra žena. *Mir vam bodi!* pozdravljaj je Jezus svoje apostole. *Mir Gospodov bodi vedno z vami!* moli mašnik vsak dan pri sveti maši. Mir mora kraljevati v vajini hiši, vajini družini: in čim manj se sliši med ljudmi o zakonskih, tem bolje zanje. V miru živita in v miru bodeta umrla in še takrat, ko bode že prst bobnela na vajini krsti v jami, zaklical vama bo mašnik zadnjikrat: Bog jima daj večni mir in pokoj.

b) Bodi, ljubi ženin, moder gospodar! in ti draga nevesta, modra gospodinja! Največ nesrečnežev in nezadovoljnežev je na svetu radi napačnega gospodarstva. Da vaju ne doleti kaj takega, treba vama je pridnih rok. Vidva morata delati vsak za dva: z rokami pri delu, z očmi pri družini. Prva vstajajta, zadnja pojditá spat, če ne eden, pa drugi. *Kjer se pridno dela, tam je obilnost.* (Preg. 24, 4.) Nadalje vama je treba prebrisane glave. Bodita varčna. Kdor ni varčen, ne more kaj imeti. *Kdor ne zbira, raztresa.* Vsak krajcar je treba prav obrniti. Mlad človek ne vé še, kako težko se denar pridobi. Torej ne brez potrebe denarja izdajati: najprvo potreba, potem potrata. Potrebe pa so današnje čase pri kmetu tolike, da za potrato ne ostane ničesar. Naposled potrebujeta blaga srca, ako hočeta modro gospodariti. Radodarnost je lepa čednost krščanskega usmiljenja. Varčen bodi, skop pa ne! Vsaka reč o pravem času: najprej poslom in domačim, kar jim gre, potem revežem. — Pisarn in gostilen se izogibaj, ljubi ženin! Prenašanja ženskih »pošt« ne trpi

in po skrinjah pa omarah za-se boljša jedila in pijače postavljati se varuj, ljuba nevesta. S sosedi živita v miru. Stari Atenec je prodajal hišo in kot prvo prednost hišino je poudarjal: »Ta hiša ima dobrega soseda.« *Karkoli nečeš, da bi tebi drugi storili, tudi ti njim ne stori*, govori Zveličar.

c) Bodita skrben oče in skrbna mati, ljuba ženin in nevesta. Otroci so dar božji. Bogu bodeta dajala odgovor od njih, ako vama jih dá. Skrbita za njihovo telo, še bolj pa za dušo, ki je imenitnejša, neumrjoča in ustvarjena po božji podobi. Vzgojita jih v strahu božjem, zakaj *začetek modrosti je strah božji*, govori sv. Duh. Verjemita mi, da je najboljša dota dobra vzgoja. Ne tisočaki, ne vednost, ne lepota, ampak dobra verska vzgoja stori otroka srečnega časno in večno. Sklepajta ljubezen z ostromstjo, postopajta jedino, dajajta dober vzgled in molita zanje. Tako in le tako vama bodo otroci čast in pomoč že na zemlji, tolažba na smrtni postelji in krona v nebesih.

Do starišev ne pozabita dolžnostij spoštovanja, pomoči in potrpežljivosti. Kako lepo je v hiši, kjer se stari in mladi razumejo! *Iz vsega srca spoštuj svojega očeta in ne pozabi bolečin svoje matere in povrni jim, kar so ti oni storili.* (Sir. 7, 29, 30.) Nikoli ne pozabita, da ima star človek izkušnjo, mlad si jo mora pa še-le pridobiti.

Do domačih bodita pravična, ravnajta z njimi z ljubeznijo. *Nikar ne bodi kakor lev v svoji hiši, da bi svojo družino premetaval in svoje podložne zatiral.* (Sir. 4, 35.) Pravico jim dajta v jedi, obleki in plači. V bolezni jim postrezita, v nebesa jim pomagajta in dober vzgled dajajta. Beseda vleče, vzgled miče. *Kdor pa za svoje, vzlasti za domače ne skrbi, zatajil je vero in je hujši od nevernika.* (I. Tim. 1, 8.)

Zdaj izprevidita, ljuba ženin in nevesta! Kako velike pravice in težke dolžnosti sprejmeta s stanom, ki ga mislita danes nastopiti. Toda zakon je zakrament in z milostjo božjo premoremo vse. Le ohranita Jezusovo vero kot najdražjo svetinjo in držita se trdno naukov duhovnikov, ki vaju vodijo v nebesa. Zakaj nasled je vendar le večnost, za katero nam je treba vse dati. Ne pozabita nikdar današnjega dne, izpolnujta nauke od starišev vsajene, od duhovnih pastirjev požlahtnjene in nikoli vaju Bog ne bo zapustil. In ko bodeta pri sodbi božji polagala račun pred večnega Sodnika, tedaj se bode vajina vera spremenila v gledanje, upanje v vživanje, ljubezen sv. zakramenta pa bode tudi vama ostala, zakaj ljubezen nikoli ne mine, na vse veke bodeta blagrovala v družbi nebeških duhov ta trenotek, ko vaju je Bog v pričujočnosti mašnikov zvezal v oblubi, tako dolgo skupaj ostati, da vaju bode smrt ločila.

Peter Bohinjec.